

Priloga 3:

Priročnik za zbiranje podatkov socialnovarstvenih storitev in javnih pooblastil s programom Socialna baza podatkov

Izvedba: Polona Dremelj, univ.dipl.soc

Zbiranje podatkov o uporabnikih socialno varstvenih storitev in javnih pooblastil

Zbiranje podatkov in vodenje zbirk podatkov na centrih za socialno delo opredeljuje Zakon o socialnem varstvu.

Za potrebe izvajanja socialno varstvene dejavnosti določene z zakonom, za načrtovanje politike socialnega varstva, spremljanje stanja ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, se na področju varstva vodijo zbirke podatkov, ki zajemajo celotni nacionalni sistem socialnega varstva.

Zbirke podatkov vsebujejo podatke o:

- storitvah,
- denarnih socialnih pomočeh,
- izvajalcih socialno varstvene dejavnosti,
- financiranju socialno varstvene dejavnosti (110.člen ZSV¹)

Podatki se zbirajo neposredno od posameznika za njega in za njegove družinske člane ter iz drugih uradnih zbirk, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije. Vlagatelj in njegovi družinski člani so pristojnemu centru za socialno delo dolžni dati vse podatke, o katerih centri za socialno delo vodijo podatke (113.člen ZSV).

Inštitut za socialno varstvo brezplačno pridobiva podatke iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, in socialno varstvenih zavodov in drugih pravnih oseb in zasebnikov, ki opravljajo socialno varstveno dejavnost po tem zakonu, in jih uporablja za analize ter znanstveno raziskovalne in statistične namene v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznikov. Zbrane podatke lahko Inštitut za socialno varstvo posreduje tudi drugim upravljavcem zbirk podatkov za izvajanje dejavnosti po tem zakonu (113a.člen ZSV).

---

¹ Zakon o socialnem varstvu (Ur. list RS št. 54/92, 56/92, 13/93 in 42/94-odl. US RS, 1/99, 41/99, 54/00 in 26/01)

1. Uporabniki storitev in javnih pooblastil

Zbirke podatkov iz prve, druge in tretje alineje drugega odstavka 110. člena vsebujejo naslednje osebne podatke:

- ime in priimek upravičenca in njegovega zakonitega zastopnika,
- rojstne podatke,
- spol,
- enotno matično številko občana,
- podatke o državljanstvu,
- podatke o dovoljenju za prebivanje tujca,
- podatke o prebivališču,
- podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja (število družinskih članov, tip družine, razmerje do vlagatelja)
- podatke o gospodinjstvu,
- podatke, ki se nanašajo na vrsto življenjske skupnosti (zakonska zveza ali zunajzakonska skupnost),
- podatke o statusu (podatke o šolanju, o zaposlitvi, o upokojitvi, drugo),
- podatke o izobrazbi,
- podatke o zdravstvenem stanju in invalidnosti,
- podatke o plačah in drugih dohodkih in prejemkih,
- podatke o premoženju,
- podatke o socialnih stiskah in težavah posameznikov, družin in skupin prebivalstva, podatke o oprostitvi pri plačilu storitev,
- davčno številko,
- številko tekočega oziroma drugega računa,
- podatke, ki se nanašajo na stanovanjske in bivalne pogoje.

Posamezne zbirke podatkov lahko vsebujejo tudi podatke, ki niso osebni, ki so potrebni za dosego namena iz prvega odstavka prejšnjega člena (111.člen ZSV).

1.1. Vnos uporabnika (stranke) v SBP

Ob prihodu uporabnika na center za socialno delo, strokovni delavec najprej vpiše osnovne podatke o dani osebi. V programu so na voljo štiri različni tipi uporabnikov in sicer POSAMEZNIK, DRUŽINA/PAR, ANONIMEN, SKUPINA in opcija NEPOPOLNI PODATKI, ki se nanaša na tip uporabnika POSAMEZNIK.

Vnos uporabnika posameznika

Pri vnosu POSAMEZNIKA so potrebni vsi podatki o uporabniku in sicer; uporabnikova EMŠO, njegov priimek, ime, naslov in pošta ter občina stalnega prebivališča.

Vnos uporabnika družina, par

Pri vnosu DRUŽINE oz. PARA so potrebni podatki o priimku družine (v primeru para lahko vpišemo tudi oba priimka) in imenih družinskih članov (do pet krajših imen, v primeru para obe imeni), naslovu, pošti in občini stalnega prebivališča družine oz. para. V tem primeru ne potrebujemo EMŠO, ker program na podlagi dodatnih informacij družini oz. paru dodeli posebno identifikacijsko število. Program zato zahteva navedbo dodatnih informacij in sicer

število staršev v družini, število otrok v družini in število drugih članov v družini (npr. dedek, babica,...).

Vnos anonimnega uporabnika

V primeru, ko o uporabniku (stranki) nimamo vseh potrebnih informacij, ki bi omogočale vpis uporabnika kot posameznika, lahko uporabimo opcijo ANONIMEN. Ta možnost je predvidena predvsem pri izvajanju prve socialne pomoči, preventivnih storitev ipd, pri izvajanju Javnih pooblastil pa te opcije ne moremo uporabiti.

V primeru anonimne stranke sta obvezna le dva podatka; starost uporabnika (oz. ocena starosti posameznika s strani strokovnega delavca) in spol uporabnika. Na podlagi teh dveh podatkov program uporabniku določi enolično identifikacijsko številko. Program v nadaljevanju sicer zahteva tudi ostale podatke (priimek, ime, naslov, pošta in občina), vendar pa namesto pravih podatkov lahko zapišemo določene znake (x,y,z) ali opise oseb (črni lasje,...), ki nam bodo omogočali identifikacijo uporabnika, če se ta morebiti še kdaj oglasi na centru za socialno delo. Pri vpisovanju pošte in občine stalnega prebivališča uporabnika, ki temeljita na izbiri na podlagi šifranta, pa v primeru, ko ne vemo pravih, lahko vpišemo npr. pošto in občino centra za socialno delo, ki izvaja storitve za danega anonimnega uporabnika.

Vnos uporabnika skupina

Tako kot pri vnašanju družine oz. para, tudi pri vnašanju podatkov o skupini ne potrebujemo EMŠO. Tudi v tem primeru program na osnovi dodatnih informacij uporabniku skupini dodeli enolično identifikacijsko številko. Tako je potrebno navesti spol skupine (ali je to moška skupina, ženska ali mešana), velikost skupine in starost skupine. Pod priimek se lahko vpiše npr. ime skupine, pod ime pa npr. kontaktno osebo ali vodjo skupine. Naslov, pošta in občina se nanašajo na sedež skupine.

Nepopolni podatki

Opcija nepopolni podatki je v osnovi podobna anonimnemu uporabniku. Razlika je v tem, da je pri nepopolnih podatkih na podlagi pridobitve ustreznih podatkov omogočena sprememba tipa uporabnika. Dano opcijo se lahko uporablja v primerih, ko se na centru oglasi uporabnik, o katerem nimamo ustreznih podatkov, da bi ga lahko zabeležili kot posameznika (EMŠO), vemo pa, da bomo te podatke lahko naknadno pridobili. Ko uporabnik ponovno pride na center z vsemi zahtevanimi podatki, spremenimo tip uporabnika iz opcije nepopolni podatki v uporabnika posameznika in vpišemo ustrezne, nove podatke (EMŠO,...). Tako kot pri anonimnemu uporabniku, tudi v primeru nepopolnih podatkov za uporabnika ne moremo izvajati javnih pooblastil.

2. Socialno varstvene storitve

Socialno varstvene storitve, namenjene preprečevanju socialnih stisk in težav (socialna preventiva), obsegajo aktivnosti in pomoč za samopomoč posamezniku, družini in skupinam prebivalstva (10.člen ZSV).

2.1. Prva socialna pomoč

Prva socialna pomoč po Zakonu o socialnem varstvu obsega pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev upravičenca o vseh možnih oblikah socialno varstvenih storitev in dajatev, ki jih lahko uveljavi ter o obveznostih, ki so povezane z oblikami storitev in dajatev, kakor tudi seznanitev upravičenca o mreži in programih izvajalcev, ki nudijo socialno varstvene storitve in dajatve (12.člen ZSV).

Opis:

Pomoč pri prepoznavanju socialne stiske ali težave, ocena možnih rešitev, seznanjanje upravičenca z možnimi socialno varstvenimi storitvami in dajatvami, z obveznostmi, ki sledijo izbiri storitve ali dajatve ter predstavitev mreže izvajalcev, ki lahko upravičencu nudijo pomoč (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialno varstvenih storitev).

Upravičenci:

- Vsakdo, ki se znajde v socialni stiski.
- Za storitev se lahko odloči prostovoljno in jo išče pri pooblaščenem izvajalcu.
- Lahko sprejme storitev, ki jo pooblaščen izvajalec začne na pobudo upravičenih predlagateljev.
- Lahko pristane na storitev, ki jo začne pooblaščen izvajalec po uradni dolžnosti ali na osnovi obvestil organov in zavodov, ki so ugotovili socialno ogroženost upravičenca (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialno varstvenih storitev).

Postopek:

Prva socialna pomoč se opravi kot samostojna storitev tedaj, ko upravičenec išče pomoč prvič, izvajalec pa ne razpolaga s podatki, na osnovi katerih bi lahko upravičenca napotil k drugim izvajalcem.

Prvo socialno pomoč se izvaja v obliki usmerjenega razgovora v treh med seboj povezanih delih:

- **Prvi del:** strokovni delavec predstavi institucijo in sebe. Upravičencu omogoči, da o svojih stiskah in težavah posreduje čimveč pomembnih podatkov. Spodbuja ga, da izrazi svoje ocene in stališča o razmerah, v katerih se je znašel, tako glede gmotnih prilik kot tudi medsebojnih odnosov.
- **Drugi del:** izvajalec nudi strokovno pomoč in podporo pri prepoznavanju upravičenčevih stisk in težav, pri tem pa upošteva njegova pričakovanja in njegove predloge rešitev.
- **Tretji del:** izvajalec predstavi upravičencu možne rešitve oziroma načine reševanja ugotovljenih stisk in težav.

Pove mu o vrstah storitev, ki so na voljo pri različnih izvajalcih in ga seznanja s pogoji, pod katerimi lahko posamezno storitev uveljavi in s kriteriji za morebitne socialno varstvene dajatve.

Po potrebi ga napoti k organom, kjer lahko dobi informacije ali sproži postopke v zvezi s pravicami na področju dela in zaposlovanja, pokojninskega in invalidskega varstva, zdravstvenega zavarovanja ali na sodišče.

Po potrebi izvajalec upravičencu nudi tudi pomoč pri oblikovanju zahtevkov ali vlog, za katere ima strokovno znanje.

O ugotovitvah in dogovorih pripravi izvajalec uradni spis.

Zapis je zaupne narave in se ga lahko posreduje drugim organom in osebam le s soglasjem upravičenca.

Kadar gre za akutno socialno stisko, ali če se prva socialna pomoč zagotavlja po uradni dolžnosti, izvajalec samo odloči o možnih rešitvah in izvede nujne ukrepe v skladu s pooblastili. Upravičenec pri tem sodeluje le po svojih zmožnostih. O ugotovitvah in sprejetih ukrepih izvajalec pripravi uradni zapis (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Trajanje storitve:

Postopki prve socialne pomoči kot samostojne storitve trajajo v povprečju 45 minut. V isti zadevi se praviloma ne ponavljajo (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Metoda dela:

Prva socialna pomoč se izvaja po metodi dela s posameznikom (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Izvajalci storitev:

Strokovni delavci iz drugega in tretjega odstavka 69. člena Zakona o socialnem varstvu s pet let delovnih izkušenj (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Dokumentacija:

Izvajalec vodi evidenco storitev po dnevih s tem, da evidentira število iskalcev prve socialne pomoči in napotitve oziroma dogovorjene ukrepe.

Za upravičence, ki jim je bila nudena prva socialna pomoč po uradni dolžnosti oz. na predlog drugih služb, se vodi zbirka podatkov v skladu z navodili na podlagi 115.člena ZSV.

V evidenci se posebej označijo priprave pisnih dokumentov na željo upravičencev, kopije pa se hrani v skladu s predpisi o hrambi zaupnih gradiv (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Normativ storitve:

Povprečni mesečni normativ na enega strokovnega delavca znaša 130 opravljenih storitev.

Tako določen normativ se poveča za ustrezen delež upravno-administrativnih nalog po merilu: delavec s V. stopnjo izobrazbe na vsakih 30 strokovnih delavcev, ki neposredno opravljajo storitev, delavec s IV. stopnjo izobrazbe na vsakih 40 strokovnih delavcev, ki neposredno opravljajo storitev.

Izvajanje storitev se organizira po merilu en strokovni delavec na vsakih 25000 prebivalcev (3.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Primeri in vnos v SBP (prva socialna pomoč)

1. Patronažna sestra sporoči, da je oseba prišla iz bolnice. Oseba živi sama, nima svojcev in trenutno ne more skrbeti sama zase (ne more si pripraviti hrane, pospraviti stanovanja ipd). Pomoč potrebuje tudi pri osebni negi, saj je le delno pokretna. Zdravnik meni, da bi bilo osebo potrebno namestiti v dom.

Storitev prve socialne pomoči je bila v danem primeru opravljena z obiskom socialne delavke na domu in s pogovorom z omenjeno osebo. Socialna delavka je osebi predstavila možnost namestitve v domsko varstvo, vendar je potrebno za prostor v domu čakati. Ponudi tudi začasno pomoč na domu v okviru programa Pomoč in oskrba na domu, katero oseba sprejme.

VNOS V SBP:

Vnos storitve;

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve (datum obiska na domu)
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	bolnica, patronaža, zdravstveni dom
Povod	ogroženi zaradi starosti
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	zaključeno (v primeru, da se oseba odloči za nadaljno pomoč centra: usmerjen naprej (CSD))
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Izvajalec lahko v okviru storitve zabeleži tudi **Kontakt** in sicer; iz tabele sestanki izbere tip: obisk na domu.

2. Oče deklic dvojčic pride na center in zaprosi za vključitev deklic v program Skupaj zmoremo (socialno pedagoška pomoč družini). V družini sta poleg deklic še njuna mati in nezakonski sin matere, ki je najstarejši izmed otrok. Razlogi za vključitev deklic v omenjeni program so: težave pri učenju in obremenjenost z duševno boleznijo matere.

Storitev prve socialne pomoči je bila v danem primeru opravljena z obiskom na domu. Opravljen je bil razgovor z materjo in deklicama, na podlagi katerega so pripravili načrt pomoči, ki naj bi obsegal pomoč trikrat tedensko po dve uri.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: vnos podatkov o deklicah (dve uporabnici).

Če izvajalec smatra, da se bo poleg pomoči deklicam izvajala tudi pomoč celotni družini, lahko kot uporabnika vnese družino.

Vnos storitve (za vsako deklico posebej);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve (datum obiska na domu)
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	družina, sorodniki
Povod	težave v družinskih ali partnerskih odnosih
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	usmerjen naprej (CSD)
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Izvajalec lahko v okviru storitve zabeleži tudi **Kontakt** in sicer; iz tabele sestanki izbere tip: obisk na domu.

3. Na center pride mati dveh otrok, ki je zaradi nesoglasij ter psihičnega in psihičnega nasilja zapustila partnerja. Preselila se je k svojim staršem, partner pa je ostal v skupni hiši. Vložila je tožbo za izselitev partnerja iz hiše, želi pa uveljaviti preživnino za otroka.

Storitev prve socialne pomoči je bila nudena s pojasnilom, da zadeve v zvezi s premoženjem rešuje sodišče, glede preživnine pa lahko s partnerjem skleneta dogovor tudi na centru. V primeru, da dogovor ni sklenjen, lahko preživnino uveljavi s tožbo na sodišču.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: posameznik

Vnos storitve;

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v družinskih in/ali partnerskih odnosih
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	zaključeno (v primeru, da se uporabnica odloči, da bo skušala s partnerjem doseči dogovor o preživnini na CSD: usmerjen naprej (CSD))
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

4. Na centru se prvič oglasi oseba, mati dveh otrok (polnoletnega sina in mladoletne hčerke, ki obiskuje sedmi razred osnovne šole), katera izpostavi problem neurejenih odnosov z možem. Poročena sta že več kot dvajset let, mož prekomerno pije, je veliko zdoma in naj bi imel druge ženske. Za ženo se ne zmeni, le-ta pa se boji, da mož ne bi spolno zlorabil hčere. Žena je od moža finančno odvisna, saj ni zaposlena. Razmišlja, da bi s hčerko zapustili dom, vendar se ne more začasno nastaniti pri sorodnikih. O možnosti namestitve v materinski dom ali v varno hišo je zbirala informacije že sama.

Storitev prve socialne pomoči se je odvijala z izpostavitvijo možne rešitve s strani osebe same, vendar pa za izvedbo le-te še ni popolnoma odločena. S strokovno delavko skupaj preučita trenutno situacijo in izpostavita dve možni rešitvi in sicer: s hčerko se umakneta od doma ali pa sprejme pomoč v okviru storitve pomoč družini za dom na centru za socialno delo. Oseba izbere drugo rešitev, strokovna delavka pa jo napoti k psihologinji na centru.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: posameznik

Vnos storitve;

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v družinskih in/ali partnerskih odnosih
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	usmerjen naprej (CSD)
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

5. Neporočena mati z enim otrokom se oglasi na centru, saj želi dobiti informacije v zvezi s spremembo priimka otroku.

Storitev prve socialne pomoči je opravljena z razgovoru s socialno delavko, v katerem so podane vse možnosti za in proti spremembi priimka ter možni načini spremembe. Ob tem so ji bile podane tudi informacije o pomembnosti urejanja preživnine ter o otrokovih pravicah. Razgovor se je zaključil z dogovorom, da se bo sama pogovorila z otrokovim očetom in skušala pridobiti njegovo soglasje, v nasprotnem primeru pa bo na centru sprožila postopek. Razmislila pa bo tudi o ureditvi preživnine za otroka.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: posameznik

Vnos storitve;

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	drugo
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	zaključeno
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

6. Na centru se oglasi mati treh mladoletnih otrok, ki potrebuje pomoč pri urejanju družinskih razmer zaradi domnevnega moževega alkoholizma. Mož se pod vplivom alkohola do žene in otrok vede nasilno.

Storitev prve socialne pomoči je bila opravljena v razgovoru, v katerem je oseba izpostavila pripravljenost za ureditev razmer tudi v pogovorih z možem. Strokovna delavka ji je podala možnost pomoči pri strokovni delavki na centru ali pri sodelavcih v projektu Človek ali pri Društvu Viharnik v Kopru. Oseba se odloči za pomoč centra. Strokovna delavka jo napoti naprej k strokovni delavki, ki se ukvarja s področjem zasvojenosti.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: posameznik

Vnos storitve;

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v družinskih in/ali partnerskih odnosih
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca
Rezultat	usmerjen naprej (CSD)
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

2.2. Osebna pomoč

Osebna pomoč obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje socialnih zmožnosti (13.člen ZSV).

Opis:

Storitev obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje in izboljševanje njegovih socialnih zmožnosti.

Svetovanje je organizirana oblika strokovne pomoči posamezniku v situacijsko pogojenih socialnih stiskah in težavah, ki jih sam ne zna ali ne zmore odpraviti, je pa pripravljen spremeniti svoje vedenje, poiskati ustrezne rešitve in urediti odnose z drugimi osebami v socialnem okolju.

Urejanje je oblika strokovne pomoči posamezniku, ki je zašel v socialne stiske in težave zaradi osebnostnih ali vedenjskih posebnosti in pri tem ogroža tudi druge osebe. Za uspešno pomoč je potrebno sodelovanje ključnih dejavnikov v širšem okolju.

Vodenje je oblika podpore posamezniku, ki je zaradi duševne prizadetosti, duševne bolezni ali drugih osebnostnih težav začasno ali trajno nesposoben za samostojno življenje (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Upravičenci:

Posamezniki, ki so zaradi različnih vzrokov v socialni stiski, prepoznavanje njihovih težav pa kaže, da bi lahko ob ustrezni strokovni pomoči v svojem okolju normalno živeli.

Svetovanje se uporabi ob stiskah in težavah, ki jih posameznik zaznava, pa jih ne zna ali ne zmore reševati sam, kadar pričakuje, da bo ob pomoči sprostil svojo napetost in se sam usmeril v aktivno reševanje svojega položaja in sam spremenil svoje socialno vedenje. Upravičenec mora biti sposoben aktivno sodelovati v svetovalnem procesu in se sam odločiti za storitev.

Urejanje se uporabi v socialnih stiskah in težavah, ko posameznikovo vedenje ogroža tudi okolje.

Pogoj za uporabo storitve je pristanek upravičenca in aktivno sodelovanje ključnih dejavnikov okolja.

Vodenje se uporabi ob posameznikih, ki zaradi zdravstvenih, osebnostnih in drugih posebnosti ne morejo samostojno živeti, v okolju pa obstajajo možnosti za stalne oblike pomoči pri urejanju in izboljševanju njihovega položaja.

Pogoja za uporabo storitve sta ustrezna organizacijska mreža stalnih sodelavcev in prostovoljna odločitev za prejemanje pomoči (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Postopki:

Svetovanje: opredelitev problema in sklenitev dogovora o svetovanju; usmerjanje upravičenca v spoznavanje socialnih odnosov, svojih reakcij, načinov soočanja ter načinov sodelovanja in pogajanja pri razreševanju konfliktov; usposabljanje upravičenca za socialno učenje in spreminjanje odnosov v okolju ter evalvacijo svetovalnega procesa v obliki spremembe odnosa med svetovalcem in upravičencem iz odnosa pomoči v odnos sodelovanja.

Urejanje: opredelitev ciljev in dogovora o urejanju; dogovor o sodelovanju s ključnimi dejavniki okolja; pomoč strokovnjaka pri predelavi negativnih izkušenj upravičenca z okoljem; preusmerjanje negativnih izkušenj v pozitivno motivacijo; vključevanje okolja v

aktivno spreminjanje odnosov z upravičencem; evalvacija doseženega in morebitna določitev novih ciljev ter vključitev upravičenca v organizirane oblike samopomoči.

Vodenje: dogovor z nosilci socialne mreže za redno in trajno oskrbo ob soglasju upravičenca; seznanjanje upravičenca s strokovnimi in laičnimi delavci, ki bodo z njim sodelovali; določitev institucije, ki bo aktivnosti vodila oziroma usmerjala vse delavce; spodbujanje sodelovanja upravičenca pri načrtovanju in izvajanju posameznih dejavnosti, pomembnih za njegovo življenje z osebami, ki jim zaupa in so mu blizu; zagotavljanje vodenja na ravni, ki je za upravičenca smiselna in mu zagotavlja uporabo preostalih zmožnosti ter polletno evalvacijo dela, kar predstavlja osnovo za nadaljne dogovore (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Trajanje:

Svetovanje: svetovalni cikel zajema največ 10 srečanj oziroma povprečno 25 ur.

Urejanje: v ciklusu urejanja je mogoče opraviti največ 10 srečanj oziroma povprečno 20 ur. Ciklus je mogoče ponoviti.

Vodenje: cikel storitve traja v 12 mesecih povprečno 55 ur in se lahko ponovi. V primeru ponovitve obnovimo dogovore z upravičencem in sodelavci iz mreže, kar traja 2 uri (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Metode dela:

Storitev se izvaja po principih in načelih svetovalnega procesa, svetovanja ter s tehnikami usmerjanja, pogajanja in nudenja opore. Uporabljamo tudi skupinske oblike svetovanja, pri vodenju in urejanju pa tudi delo s skupnostjo (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Dokumentacija:

Obsega evidence v skladu z navodili na podlagi 115. člena ZSV ter strokovne evidence izvajalca, zlasti zapiski timskih obravnav ter pregledi supervizijskih posvetov (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Normativ:

Povprečni letni normativ storitve na enega strokovnega delavca znaša 50 storitev v obliki svetovanja, 45 storitev v obliki urejanja in 40 storitev v obliki vodenja.

Izvajanje storitev se organizira po merilu 1 strokovni delavec na 30000 prebivalcev (4.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Primeri in vnos v SBP (osebna pomoč)

1. Invalidska upokojenka, stara 45 let, živi s telesno prizadetim sinom, starim 17 let. Po razvezi in težki bolezni je zašla v psihične težave, bila pa je tudi večkrat hospitalizirana v psihiatrični bolnišnici. Pomoč na centru je sprva poiskala zaradi urejanje preživnine za sina. Strokovna delavka jo je nato občasno obiskovala na domu. Po letu je oseba začela prihajati enkrat ali dvakrat mesečno na razgovore na center. Sklenjen je bil tudi dogovor o mesečnem udeleževanju razgovorov.

Storitev osebne pomoči, vodenja se je po izgubi partnerja izvajala z vključitvijo osebe v skupino za samopomoč. Center obiskuje mesečno, njeno psihosocialno počutje se je izboljšalo.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: posameznik

Vnos storitve:

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	osebna pomoč, vodenje
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v duševnem zdravju
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	
Rezultat	
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Datum konca storitve in rezultat storitve se pustita prazna, saj se delo z uporabnikov nadaljuje.

V okviru dane storitve je razgovore mogoče beležiti med **Kontakti**; osebni razgovor.

2.3. Pomoč družini

Pomoč družini obsega pomoč za dom, pomoč na domu in socialni servis (15.člen ZSV).

2.3.1. Pomoč družini za dom

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju (15.člen ZSV).

Opis:

Pomoč družini za dom obsega: strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani, strokovno svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Upravičenci:

Posamezniki in družine v primerih:

- ko socialne stiske in težave izhajajo iz neurejenih odnosov v družini in so rešljive le s spremembami v družini kot celoti;
- kadar družina išče strokovno svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke, vednar poznani vzorci vedenja in znanja družine ne zadoščajo za odpravljanje težav;
- ko socialne stiske dveh ali več družinskih članov za zagotovitev normalnih pogojev za obstanek in razvoj družine zahtevajo trajnejšo podporo in vodenje.

Pogoj za uporabo storitve sta ocena, da so družinski člani motivirani za uresničevanje potrebnih sprememb v svojih socialnih vlogah ter sprejem dogovora o sodelovanju (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Postopek:

Pomoč družini za dom je strokovno voden proces, v katerem sodelujejo dva strokovna delavca, družinski člani-upravičenci, ključni in odgovorni član družine ter druge osebe, ki žive z obravnavano družino oziroma lahko vplivajo nanjo.

Storitev ima pet delov.

1. del obsega:

- prepoznavanje socialnih stisk upravičencev in ostalih družinskih članov;
- strokovno oceno potreb in pričakovanj družine ter
- oceno možnosti, ki jih nudi družina.

2. del obsega:

- izmenjavo stališč strokovnih delavcev in članov družine o ponujeni storitvi;
- določitev uresničljivih ciljev ter
- sklenitev dogovora o oblikah pomoči, trajanju, sodelovanju in obveznostih udeležencev.

3. del obsega:

- izdelavo načrta pomoči;
- opredelitev področij, na katerih je potrebno delovati;
- določitev pogostosti, krajev, terminov srečanj;
- določitev prioritet in prevzetih obveznosti vseh sodelujočih.

4. del obsega izvajanje dogovorov. Strokovna delavca

- usposabljata družinske člane za njihov prispevek k obstoju, spreminjanju in razvoju družine,

- spodbujata identifikacijo težav v odnosih in
- usmerjata družinske člane v progresivno reševanje konfliktov v družini ter v njenih odnosih z okoljem,
- dajeta družini oporo.

5. del zajema evalvacijo doseganja etapnih ciljev, pri čemer se oceni zlasti motivacijo za spremembe v celotnem funkcioniranju družine, spremembe, ki jih zaznava okolje ter učinke pri posameznih družinskih (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Trajanje:

Postopki prvega, drugega in tretjega dela do sklenitve dogovora o sodelovanju obsegajo 10 ur pogovorov, ki se lahko opravljajo tudi na domu.

Nadaljna srečanja potekajo po mesečno dogovorjenih terminih v povprečnem trajanju 90 minut.

Možna so tudi tedenska srečanja, ki trajajo v povprečju 60 minut.

Prvi cikel storitve obsega pripravo in 10 srečanj ali povprečno 40 ur, vsak naslednji cikel pa povprečno 30 ur (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Metode dela:

Storitev se izvaja timsko po načelih skupinskega dela z družino, dopolnjeno s tehnikami animiranja, suporta, usmerjanja in (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Dokumentacija:

Dokumentacija obsega evidence v skladu z navodili 115. člena Zakona o socialnem varstvu ter delovne evidence izvajalca, zlasti zapisi timskih obravnav ter pregled supervizijskih obravnav (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Normativ:

Povprečni letni normativ storitve na enega strokovnega delavca-vodjo storitve znaša 50 storitev, za soizvajalca pa 60 storitev (5.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Primeri in vnos v SBP (pomoč družini za dom)

1. Družino sestavljajo zakonca in trije otroci. Najstarejši otrok je nezakonski sin žene, deklici (dvojčici) pa sta hčerki obeh zakoncev. Oče deklic pride na center in zaprosi za vključitev deklic v program socialno-pedagoške pomoči družini. Kot razloge za vključitev v program navede, da se deklici težje učita in da sta obremenjeni z materjo, ki je duševno bolna.

Opravljen je bila prva socialna pomoč z obiskom na domu. Po razgovoru z materjo in deklicami se oblikuje načrt pomoči.

Mati deklic naredi samomor.

Poslej se pomoč izvaja v okviru pomoči za dom vsak dan v časovno daljšem obsegu.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: družina

Vnos storitve (prva socialna pomoč);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v duševnem zdravju
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca storitve
Rezultat	usmerjen naprej (CSD)
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

V okviru dane storitve je razgovor na domu mogoče beležiti med **Kontakti**; obisk na domu.

Vnos storitve (pomoč družini za dom);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	pomoč družini za dom
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v duševnem zdravju
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	
Rezultat	
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Datum konca storitve in rezultat storitve se pustita prazna, saj se delo z uporabnikov nadaljuje.

V okviru dane storitve je posamezna srečanja v okviru dane storitve mogoče beležiti med **Kontakti**; osebni razgovor, obisk na domu ipd.

2.3.2. Pomoč družini na domu

Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo (15.člen ZSV).

2.3.2.1. Socialna oskrba na domu

Opis:

Socialna oskrba na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, če se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanju nimajo možnosti. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in uslug, s katerimi se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Storitev se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega:

- gospodinjsko pomoč, kamor sodijo: prinašanja enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, kamor sodijo: pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Upravičenci:

Upravičenci so osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z občasno organizirano pomočjo drugega ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj za določen čas ni potrebno institucionalno varstvo v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Upravičenci so tako:

- osebe, stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobne ta samostojno življenje,
- osebe s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu,
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij,
- kronično bolne in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje,
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane vrste varstva (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Postopek:

Socialna oskrba na domu je strokovno voden proces in organizirana oblika praktične pomoči, pri kateri sodelujejo vodja in koordinator storitve, izvajalec storitve, upravičenec, ključni ali odgovorni družinski člani ter prostovoljni sodelavci.

Storitev se prične na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika in vsebuje dva dela.

Prvi del predstavlja ugotavljanje upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja ter izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem in upravičencem ali družino.

Drugi del storitve zajema neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca po dogovorjenih vsebinah in v dogovorjenem obsegu.

Spremembe ali dopolnitve že sklenjenega dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve lahko predlagata izvajalec storitve, upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Trajanje:

Strokovna priprava izvajanja storitve v obliki analize primera, priprava dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja za sodelovanje pri zagotavljanju pomoči ter izvedba uvodnega srečanja med izvajalcem in upravičencem, traja v povprečju 8 ur na upravičenca oziroma po 12 ur na par (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Metode dela:

Socialna oskrba na domu se izvaja po metodi dela s posameznikom in družino, ob uporabi metode dela s skupnostjo, neposredne oblike pomoči upravičencu pa se izvajajo po načelnih dobre prakse okolja, v katerem živi upravičenec (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Dokumentacija:

Osnovna dokumentacija izvajalca obsega evidence o osebnih podatkih upravičenca, vzpostavljene in vodene v skladu z navodili 115. člena Zakona o socialnem varstvu, evidence dogovorov o trajanju, vrsti in načinu zagotavljanja storitve, dnevnik opravljenih storitev ter podatke o plačilih ali oprostitvah plačil za storitve (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Normativ:

Storitev se organizira po načelu:

- ugotavljanje upravičenosti, priprava dogovora o izvajanju storitve, organizacija ključnih članov okolja in začetno srečanje - 1 strokovni delavec na vsakih 200 upravičencev;
- vodenje storitve, koordinacija izvajalcev in njihovo usmerjanje, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora o zapletenih življenjskih situacijah upravičencev - 1 strokovni delavec na vsakih 100 upravičencev;
- neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca - 20 izvajalcev na vsakih 100 upravičencev oziroma po en izvajalec na vsakih 5 upravičencev (6.člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Primeri in vnos v SBP (socialna oskrba na domu)

1. (nadaljevanje primera 1 - pomoč družini za dom)

Družino sestavljajo zakonca in trije otroci. Najstarejši otrok je nezakonski sin žene, deklici (dvojčici) pa sta hčerki obeh zakoncev. Oče deklic pride na center in zaprosi za vključitev deklic v program socialno-pedagoške pomoči družini. Kot razloge za vključitev v program navede, da se deklici težje učita in da sta obremenjeni z materjo, ki je duševno bolna.

Opravljen je bila prva socialna pomoč z obiskom na domu. Po razgovoru z materjo in deklicami se oblikuje načrt pomoči.

Mati deklic naredi samomor.

Poslej se pomoč izvaja v okviru pomoči za dom vsak dan v časovno daljšem obsegu.

Oče ostane sam z otroki. Pastorku se postavi skrbnik za mladoletno osebo, ker ni posvojen. Vse premoženje, ki ga je družina imela, je pisano na očeta. Nujno potrebno je bilo zaščititi koristi in pravice pastorka.

Izvajanje javnih pooblastil.

Oče je nevešč gospodinjskih opravil, kuhanja, čiščenja, pranja ipd. Obstaja bojazen, da bi bili deklici preveč obremenjeni s tovrstnimi opravili.

Družini se ponudi pomoč družini na domu, ki jo sprejmejo. Pomoč poteka vsak dan, razen sobote in nedelje.

VNOS V SBP:

Vnos uporabnika: družina

Vnos storitve (prva socialna pomoč);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	prva socialna pomoč
Spis	številka spisa
Od kod	oseba sama, vloga
Povod	težave v duševnem zdravju
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca storitve
Rezultat	usmerjen naprej (CSD)
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

V okviru dane storitve je razgovor na domu mogoče beležiti med **Kontakti**; obisk na domu.

Vnos storitve (pomoč družini za dom);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka storitve
Klasifikacija	pomoč družini za dom
Spis	številka spisa
Od kod	CSD po klasifikaciji (napotitev iz prve socialne pomoči)
Povod	težave v duševnem zdravju
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	
Rezultat	
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Datum konca storitve in rezultat storitve se pustita prazna, saj se delo z uporabnikov nadaljuje.

V okviru dane storitve je posamezna srečanja v okviru dane storitve mogoče beležiti med **Kontakti**; osebni razgovor, obisk na domu ipd.

Vnos uporabnika: posameznik (pastorek)

Vnos javnega pooblastila (postavitev skrbništva mladoletni osebi);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka izvajanja javnega pooblastila
Klasifikacija	postavitev skrbništva mladoletni osebi
Spis	številka spisa
Od kod	csd po uradni dolžnosti
Povod	drugo
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	datum konca izvajana javnega pooblastila
Rezultat	odločba
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Vnos uporabnika: posameznik (pastorek)

Vnos javnega pooblastila (spremljanje skrbništva);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka izvajanja javnega pooblastila
Klasifikacija	spremljanje skrbništva
Spis	številka spisa
Od kod	csd po uradni dolžnosti
Povod	v skladu s klasifikacijo
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	
Rezultat	
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

V okviru dane storitve je posamezna opravila v okviru dane storitve mogoče beležiti med **Kontakti**.

Vnos uporabnika: družina

Vnos storitve (pomoč družini na domu);

	vnos v SBP
Začetek	datum začetka izvajanja javnega pooblastila
Klasifikacija	pomoč družini na domu (socialni servis)
Spis	številka spisa
Od kod	csd po uradni dolžnosti
Povod	drugo
Planiranih srečanj	število planiranih srečanj
Realiziranih srečanj	število realiziranih srečanj
Konec	
Rezultat	
Ur	število opravljenih ur za dano storitev
Minut	število opravljenih minut za dano storitev

Datum konca storitve in rezultat storitve se pustita prazna, saj se delo z uporabnikov nadaljuje.

V okviru dane storitve je posamezna srečanja v okviru dane storitve mogoče beležiti med **Kontakti**.

2.3.2.2. Socialni servis

Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru otrokovega rojstva, bolezni, invalidnosti, starosti, v primeru nesreč ter v drugih primeri, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje (15.člen ZSV).

Socialni servis ne sodi v javno službo (6.a člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Storitev obsega zlasti: prinašanje pripravljenih obrokov hrane; nakup in prinašanje živil ali drugih potrebščin; priprava drv ali druge kurjave; nabava ozimnice; pranje in likanje perila; vzdrževanje vrta in okolice stanovanja; temeljito čiščenje in popravila v stanovanju, opremljanje in dekoriranje; spremljanje pri obiskih trgovin, predstav, sorodnikov ali na počitnicah; organiziranje in izvajanje drugih oblik družabništva; pedikerske, frizerske in druge podobne storitve za nego telesa in vzdrževanje videza; nega hišnih živali; celodnevno nadzorovanje preko osebnega telefonskega alarma; kontrola jemanja zdravil; varovanje in nadziranje uporabnika preko noči (6.a člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Uporabniki:

Uporabnik je vsakdo, ki naroči določen del storitve in prevzame obveznost plačila storitve in kritja stroškov v zvezi z opravljeno storitvijo (6.a člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Postopek:

Postopek pri upravljanju posameznega dela storitve in obseg storitve določita uporabnik in izvajalec z dogovorom ali s pogodbo (6.a člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Trajanje:

Trajanje storitve je odvisno od volje uporabnika in izvajalca in ga določita v dogovoru ali pogodbi (6.a člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev).

Izvajalci:

Storitev socialnega servisa lahko izvajajo strokovni sodelavci iz 70. člena Zakona o socialnem varstvu, ki so končali srednjo poklicno ali srednjo strokovno šolo, ki izobražuje za socialno oskrbo in nego.

Poleg strokovnih sodelavcev iz prejšnjega odstavka lahko izvajajo storitev tudi osebe, ki imajo končano najmanj srednjo poklicno šolo druge smeri in zaključen verificiran program usposabljanja za oskrbo na domu.

Dokumentacija:

Izvajalec je dolžan voditi evidenco storitev za posameznega uporabnika.

Normativ storitve:

Normativ storitve ni določen.

3. Javna pooblastila

Javna pooblastila izvajalcem socialnega varstva, zlasti centrom za socialno delo, nalagajo številne socialnovarstvene zakonske podlage. Naloge tega sklopa se izhodiščno dotikajo predvsem skrbi za ogroženega otroka, družino in invalide ter drugače prizadete osebe in zagotavljajo njihovo zaščito. Osrednji pomen v tem sklopu nalog ima Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, saj se skoraj vsa "javna pooblastila" v tem sklopu na določen način naslanjajo na ta osrednji družinski zakon. Socialne okoliščine in povodi, ki sprožijo naloge tega sklopa, so pretežno visoko predvidljive, odločanje in ukrepanje socialnovarstvenih organov je samodejno, nikakor pa ne enostavno. Zaradi vrste prepletanj sorodnih nalog v različnih zakonskih podlagah, ki se v veliki meri navezujejo na osrednjo logiko skrbi za otroka in urejeno družino, so bile v klasifikaciji narejene številne poenostavitve, ki smiselno zmanjšujejo število različnih nalog v tem sklopu (Kramberger et al. 1998, 7).

V nadaljevanju je prikazana vsebina klasifikacije "javna pooblastila", to je seznam nalog, ki so večinoma povezane z vsebino določenega zakonskega določila. Pri vsaki nalogi iz klasifikacije so prikazani tudi člani posameznih zakonskih in podzakonskih aktov, kjer je jasno navedna vloga centrov za socialno delo.

3.1. Zakonska zveza

Sklenitev zakonske zveze

Dovolitev sklenitve zakonske zveze mladoletni osebi

Dovolitev sklenitve zakonske zveze med sorodniki

Center za socialno delo sme, če so za to utemeljeni razlogi, dovoliti sklenitev zakonske zveze med otroci bratov in sester, med otroci polbratov in polsester, med skrbnikom in varovancem ter osebi, ki še ni stara 18 let (23. člen ZZZDR²).

Preden center za socialno delo dovoli sklenitev zakonske zveze po 23. členu tega zakona mladoletniku, mora zaslišati njega, osebo, s katero namerava skleniti zakonsko zvezo, ter njegove starše oziroma skrbnika (24. člen ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom³:

- svetovanje in pomoč mladoletnim osebam in sorodnikom, ki sklepajo zakonsko zvezo (prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom).

Svetovalni razgovor pred razvezo zakonske zveze

Preden sodišče razveže zakonsko zvezo, mora ugotoviti, ali je s sporazumom zakoncev primerno poskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje otrok ter zahtevati o tem tudi mnenje centra za socialno delo (3. odstavek 64. člena ZZZDR).

Sodišče po prejemu predloga za sporazumno razvezo ali tožbe za razvezo zakonske zveze pred njeno vročitvijo toženi stranki, pošlje predlog oziroma tožbo centru za socialno delo, da ta opravi svetovalni razgovor (68. člen ZZZDR).

² Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

³ V oklepaju so navedene socialno varstvene storitve, ki se prepletajo s temi nalogami.

O opravljenem svetovalnem razgovoru poroča center za socialno delo sodišču (2. odstavek 70. člena ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- posredovanje in pomoč staršema pri doseganju soglasja o skrbi za otroke po razvezi (osebna pomoč, pomoč družini za dom),
- svetovalno delo z zakoncema, ki se kljub vloženi tožbi še nista trdno odločila za razvezo (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.2. Razmerja med starši in otroki

Ugotavljanje očetovstva in materinstva

Oče lahko prizna otroka za svojega pri centru za socialno delo ali pred matičarjem ali v javni listini ali v oporoki (88. člen ZZZDR).

Kadar mati ni več živa ali je neznanega bivališča, da izjavo (o nestrinjanju s priznanjem očetovstva) otrokov skrbnik s privolitvijo centra za socialno delo (3. odstavek 90. člena ZZZDR).

Ko matičar dobi obvestilo o rojstvu otroka, rojenega izven zakonske zveze, obvesti center za socialno delo, ki pokliče mater, da izjavi, koga šteje za očeta svojega otroka. To izjavo lahko da mati tudi brez poziva. Če mati pove ime otrokovega očeta, ga center za socialno delo pokliče, da izjavi, ali je otrokov oče. Če očetovstva ne prizna, lahko mati v otrokovem imenu vloži tožbo na ugotovitev očetovstva (91. člen ZZZDR).

Tožbo na ugotovitev očetovstva za otroka, rojenega izven zakonske zveze, lahko vloži v otrokovem imenu mati, dokler izvršuje roditeljsko pravico, oziroma otrokov skrbnik s privolitvijo centra za socialno delo, otrok pa, ko postane polnoleten, vendar najkasneje pet let od dneva, ko postane polnoleten (1. odstavek 92. člena ZZZDR).

Določbe o ugotavljanju očetovstva se primerno uporabljajo tudi pri ugotavljanju materinstva (95. člen ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- svetovanje prizadetim strankam v postopkih določanja očetovstva (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

Odločitev, pri kom bo otrok živel

Če se starši o tem ne sporazumejo, odloči o tem (pri kom bo otrok živel, če starši ne živijo skupaj) sodišče v skladu z 78. členom tega zakona (2. odstavek 105. člena ZZZDR).

Če se starši niso sporazumeli o tem ali če njihov sporazum ni v skladu s koristmi otrok, odloči sodišče, ali naj vsi otroci ostanejo v varstvu ali vzgoji pri enem izmed njiju, ali naj ostanejo eni pri enem, drugi pri drugem, ali naj se zaupajo kaki tretji osebi ali zavodu. Preden o tem sodišče odloči, si priskrbi mnenje centra za socialno delo (2. odstavek 78. člena ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- posredovanje in pomoč staršema pri doseganju soglasja o tem, pri kom bo otrok živel (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.3. Urejanje stikov

Urejanje stikov

Odločitev o obsegu osebnih stikov

Prepoved stikov

Tisti od staršev, ki ne živi skupaj z otrokom, ima pravico do osebnih stikov z njim, razen če center za socialno delo glede na koristi otroka ne določi drugače (1. odstavek 106. člena ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- posredovanje in pomoč staršema pri doseganju soglasja in izvajanju pravice do stikov (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

Dovoljenje ali odobritev za sklenitev pogodbe staršev ali skrbnika v imenu otrok

Starši smejo s privolitvijo centra za socialno delo odsvojiti ali obremeniti stvari iz premoženja svojega otroka samo zaradi njegovega preživljanja, vzgoje in izobrazbe, ali če to zahteva kaka druga njegova korist (111. člen ZZZDR).

3.4. Izvrševanje roditeljske pravice

Izvrševanje roditeljske pravice

Roditeljsko pravico izvršujejo starši sporazumno.

Če si starši niso med seboj edini (v zvezi z izvrševanjem roditeljske pravice), odloči center za socialno delo.

Kadar je eden od staršev zadržan izvrševati roditeljsko pravico, jo izvršuje drugi roditelj sam (113. člen ZZZDR).

Kadar starši živijo ločeno, izvršuje roditeljsko pravico tisti izmer njih, pri katerem otrok živi. Če se zakon razveže ali razveljavi, izvršuje roditeljsko pravico roditelj, ki mu je otrok dan v varstvo in vzgojo.

Če gre za odločitve, ki bistveno vplivajo na otrokov bodoči razvoj, odločata sporazumno oba roditelja, tudi tisti roditelj, pri katerem otrok ne živi, če izpolnjuje svoje dolžnosti do otroka.

Če se roditelja ne moreta sporazumeti, določi center za socialno delo (114. člen ZZZDR).

Kadar odločajo centri za socialno delo v upravnih stvareh o pravicah in koristih otroka po 105., 106., 114., 120. in 121. členu zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS, št. 15/76 in 1/89), si morajo v posebnem ugotovitvenem postopku pred odločitvijo pridobiti mnenje strokovne komisije in razpisati ustno obravnavo.

Strokovno komisijo iz prejšnjega odstavka imenuje strokovni svet centra za socialno delo, če ni z drugim zakonom določena posebna komisija (88. člen ZSV).

Sprememba osebnega imena

Če se starši ne morejo sporazumeti o otrokovem osebnem imenu, mu določi osebno ime pristojni občinski organ za socialno skrbstvo (3. odstavek 4. člena ZOI⁴).

Če otrokovi starši niso več živi ali ne morejo izvrševati roditeljskih pravic, določi skladno z drugim odstavkom tega člena otroku osebno ime tisti, ki mu je zaupana skrb za otroka, v soglasju s pristojnim občinskim organom za socialno skrbstvo (5. odstavek 4. člena ZOI).

---

⁴ Zakon o osebnem imenu (Ur. l. SRS št. 16/74, 28/81, 38/86 in 5/91)

Otroku, čigar starši so neznani, določi osebno ime pristojni občinski organ za socialno skrbstvo (1. odstavek 6. člena ZOI).

Mladoletni osebi se spremeni osebno ime na zahtevo staršev ali posvojitelja, če zahteva spremembo osebnega imena skrbnik, pa se mora s tem strinjati pristojni občinski organ za socialno skrbstvo (2. odstavek 9. člena ZOI).

Če drugi roditelj ne soglaša s spremembo osebnega imena mladoletni osebi, odloči o sporu med roditeljema organ, pristojen za socialno skrbstvo. Odločbo je treba priložiti zahtevi za spremembo osebnega imena mladoletni osebi (4. odstavek 9. člena ZOI).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru tega izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- zbiranje in preučitev dokumentacije,
- zaslišanje strank,
- zaslišanje skrbnika,
- pridobitev mnenja strokovne komisije,
- ustna obravnava in
- izdaja odločbe.

Odpust iz državljanstva

Če drugi roditelj ne soglaša z odpustom otroka iz državljanstva Republike Slovenije, otrok dobi odpust, če zaradi koristi otroka k njegovem odpustu da soglasje republiški upravni organ, pristojen za socialno varstvo (3. odstavek 22. člena Zakona o državljanstvu).

Odvzem roditeljske pravice

Postopek za odvzem roditeljske pravice se začne na predlog enega od staršev, če ima roditeljsko pravico, pristojnega organa občinske skupnosti socialnega varstva, otroka, starega 15 let, ki je sposoben razumeti pomen predloga in njegove posledice, ali javnega tožilca (1. odstavek 64. člena Zakona o nepravdnem postopku).

Udeleženci v tem postopku so poleg predlagatelja in osebe, o kateri se vodi postopek, tudi drugi od staršev, če ima roditeljsko pravico, in pristojni organ občinske skupnosti socialnega varstva (65. člen Zakona o nepravdnem postopku).

Vrnitev roditeljske pravice

Če prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila roditeljska pravica odvzeta, sodišče odloči o vrnitvi roditeljske pravice. V postopku za vrnitev roditeljske pravice se smiselno uporabljajo določbe postopka o odvzemu roditeljske pravice (68. člen Zakona o nepravdnem postopku).

Prenehanje roditeljske pravice

Ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila podaljšana roditeljska pravica, izda sodišče na predlog centra za socialno delo odločbo o prenehanju roditeljske pravice (3. odstavek 118. člena ZZZDR).

Podaljšanje roditeljske pravice

Sodišče lahko izda po predlogu staršev ali centra za socialno delo v nepravdnem postopku odločbo, da se roditeljska pravica podaljša tudi čez otrokovo polnoletnost, če otrok zaradi telesne ali duševne prizadetosti ni sposoben, da sam skrbi zase, za svoje koristi in pravice (1. odstavek 118. člena ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru roditeljske pravice izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- posredovanje in pomoč (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.5. Ukrepi za zaščito otrok

Ukrepi za varstvo otrokovih pravic in koristi

Ukrepi za varstvo otrokovih pravic in koristi-prenehanje ukrepa

Center za socialno delo je dolžan storiti vse potrebne ukrepe, ki jih zahtevata vzgoja in varstvo otroka ali varstvo njegovih premoženjskih ter drugih pravic in koristi (119. člen ZZZDR).

Kadar sodišče odloča o vzgoji in varstvu otrok, mora otroka, ki je že dopolnil deset let in je sposoben razumeti pomen postopka in posledice odločitve, na primeren način obvestiti o uvedbi postopka o njegovi pravici, da izrazi svoje mnenje. Glede na starost otroka in druge okoliščine sodnik otroka povabi na neformalen razgovor na sodišču ali zunaj sodišča s posredovanjem centra za socialno delo ali šolskega svetovalnega delavca. Ob razgovoru je lahko navzoča oseba, ki jo otrok sam izbere (1. odstavek 410. člena Zakona o pravnem postopku).

Sodišče pošlje predlog za sporazumno razvezo oziroma tožbo za razvezo zakonske zveze, še preden jo vroči tožencu, organu, pristojnemu za socialne zadeve, da ta opravi svetovalni razgovor v skladu z zakonom, razen v naslednjih primerih: če je eden od zakoncev duševno bolan ali nesposoben za razsojanje; če živi en zakonec ali če živita oba zakonca v tujini; če se zahteva razveza zakonske zveze zato, ker je en zakonec pogrešan; če zakonca v družinski skupnosti nimata otrok, nad katerimi imata roditeljsko pravico.

Če organ, pristojen za socialne zadeve, obvesti sodišče, da zakonec, ki je vložil tožbo za razvezo zakonske zveze, oziroma oba zakonca, ki sta vložila predlog za sporazumno razvezo, ni prišel oziroma nista prišla na svetovalni razgovor, se šteje, da je tožba oziroma predlog umaknjen; sicer pa sodišče nadaljuje postopek, ko dobi poročilo organa, pristojnega za socialne zadeve, o svetovalnem razgovoru (416. člen Zakona o pravnem postopku).

V sodbo, s katero razveže zakonsko zvezo na podlagi predloga za sporazumno razvezo, vnese senat tudi sporazum zakoncev o varstvu, vzgoji in prazivljanju skupnih otrok.

Če senat zahtevku za razvezo ali razveljavitev zakonske zvez ugodi, odloči tudi o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok. O tem odloči senat tudi, če ni bil postavljen ustrezen zahtevek, če je bil postavljen, pa nanj ni vezan.

O preživljanju zakonca odloči senat samo na njegovo zahtevo.

Senat izda na zahtevo bivšega zakonca ali organa, pristojnega za socialne zadeve, novo odločbo o varstvu in vzgoji otroka, če to zahtevajo spremenjene razmere in koristi otroka (421. člen Zakona o pravnem postopku).

Odvzem otroka

Odvzem otroka-prenehanje ukrepa

Center za socialno delo sme odvzeti otroka staršem in ga dati v varstvo drugi osebi ali zavodu, če so starši zanemarili otrokovo vzgojo in varstvo ali če je to iz drugih pomembnih vzrokov v otrokovo korist (1. odstavek 120. člena ZZZDR).

Center za socialno delo spremlja izvajanje ukrepa iz prvega odstavka tega člena (3. odstavek 120. člena ZZZDR).

Oddaja otroka v zavod

Center za socialno delo sme sam ali v sporazumu s starši oddati otroka v zavod zaradi njegove osebne ali vedenjske motenosti, ki bistveno ogroža njegov zdrav osebni razvoj (1. odstavek 121. člena ZZZDR).

Oddaja otroka v zavod-prenehanje ukrepa

Center za socialno delo odloči o ustavitvi izvrševanja ukrepa iz prejšnjega odstavka (1) takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil ukrep izrečen. Ukrep lahko traja največ tri leta (2. odstavek 121. člena ZZZDR).

Na podlagi mnenja zavoda sme center za socialno delo izjemoma podaljšati ukrep iz prvega odstavka tega člena tudi preko roka iz prejšnjega odstavka (2). Tudi za tak ukrep veljajo omejitve iz prejšnjega odstavka (3. odstavek 121. člena ZZZDR).

Predlog sodišču za omejitev pravic staršev glede upravljanja z otrokovim premoženjem

Center za socialno delo sme od staršev zahtevati, da dajo račun o upravljanju otrokovega premoženja. Od sodišča lahko zahteva, da za varstvo otrokovih premoženjskih koristi dovoli zavarovanje na premoženju staršev (1. odstavek 122. člena ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru ukrepov za zaščito otrok izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- posredovanje in pomoč (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.6. Dolžnost preživljanja

Sklenitev dogovora

O dolžnosti, višini in usklajevanju preživnine lahko prizadete stranke sklenejo pri centru za socialno delo dogovor (1. odstavek 130. člena ZZZDR).

Usklajevanje

Pravnomočno odločbo o preživnini pošlje sodišče centru za socialno delo, na območju katerega ima upravičenec do preživnine stalno prebivališče (3. odstavek 132. člena ZZZDR). Center za socialno delo pisno obvesti zavezanca in upravičenca (do preživnine) o vsakokratni uskladitvi in novem znesku preživnine. Obvestilo centra za socialno delo je skupaj s sodno odločbo oziroma dogovorom, izvršilni naslov (4. odstavek 132. člena ZZZDR).

3.7. Posvojitve

Sprejem vlog za posvojitve

Posvojitelj je lahko le polnoletna oseba, ki je vsaj osemnajst let starejša od posvojenca. V izjemnih primerih sme center za socialno delo, potem ko razišče vse okoliščine primera in se prepriča, da bi bila taka posvojitev v posvojenčevo korist, dovoli posvojitev tudi posvojitelju, ki ni osemnajst let starejši od posvojenca (4. odstavek 137. člena ZZZDR).

Posvojitelj je lahko izjemoma tuj državljan, če center za socialno delo za otroka, ki naj bi bil posvojen, ni mogel najti posvojitelja med državljani Republike Slovenije (1. odstavek 140. člena ZZZDR).

Posvojitvev je možna po preteku enega leta od izpolnitve pogoja iz prejšnjega odstavka (1). Posvojitvev je izjemoma možna tudi pred iztekom tega roka, če center za socialno delo ugotovi, da bi bilo to v korist otroka (2. odstavek 141. člena ZZZDR).

Postopek za posvojitvev začne center za socialno delo po uradni dolžnosti ali na predlog bodočega posvojitelja (146. člen ZZZDR).

Preden center za socialno delo odloči o posvojitvi, mora zaslišati polnoletne brate in sestre, stare starše oziroma, če ti niso živi, strice in tete otroka, čigar starši so neznanega bivališča ali niso več živi (2. odstavek 147. člena ZZZDR).

Namestitev otroka v družino bodočih posvojiteljev

Da se ugotovi ali se bosta posvojenec in posvojitelj lahko vživela v novi položaj in ali bo posvojitvev za posvojenca koristna, center za socialno delo lahko odloči, da bodoči posvojenec preživi v družini posvojitelja določen čas pred odločitvijo o posvojitvi (148. člen ZZZDR).

Če center za socialno delo iz vsebine predloženih listin ali poizvedb o posvojitelju, ki jih opravi pred odločitvijo o posvojitvi ali na podlagi spoznanj iz časa, ki ga je otrok preživel pri bodočem posvojitelju pred odločitvijo o posvojitvi, ugotovi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji za posvojitvev ali da posvojitvev ne bi bila v korist posvojenca, z odločbo zavrne predlog oziroma ustavi postopek za posvojitvev (149. člen ZZZDR).

Posvojitvev

Če center za socialno delo ugotovi, da so izpolnjeni s tem zakonom določeni pogoji za posvojitvev in da je posvojitvev posvojenecu v korist, izda odločbo o posvojitvi (1. odstavek 150. člena ZZZDR).

Pravnomočno odločbo o posvojitvi pošlje center za socialno delo pristojnemu matičarju, da jo vpiše v matično knjigo (151. člen ZZZDR).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru roditeljske pravice izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- spremljanje življenja v posvojiteljski družini in pomoč posvojiteljem, posvojenecu in biološkim staršem (pomoč družini za dom)

3.8. Rejništvo

Oddaja otroka v rejništvo

Center za socialno delo odda v rejništvo otroka, ki nima svoje družine, otroka, ki iz različnih vzrokov ne more živeti pri starših ali otroka, katerega telesni in duševni razvoj je ogrožen v okolju, v katerem živi (1. odstavek 157. člena ZZZDR).

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko center za socialno delo odda v rejništvo otroka, ki mu je potrebno usposabljanje v skladu s potrebnimi prepisi (otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju) (2. odstavek 157. člena ZZZDR).

O oddaji otroka v rejništvo izda center za socialno delo odločbo (1. odstavek 160. člena ZZZDR).

Rejenec je otrok, ki se namesti v rejniško družino na podlagi odločbe o oddaji otroka v rejništvo, ki jo izda center za socialno delo glede na otrokovo stalno ali začasno prebivališče (5. odstavek, 2. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Otrokov sorodnik lahko izvaja rejniško dejavnost, če center otroka glede na okoliščine posameznega primera ugotovi, da je to v otrokovo korist.

Za otrokove sorodnike se po tem zakonu štejejo: stara mati, stari oče, stric, teta, brat in sestra (7. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Sklenitev pogodbe z rejniško družino

Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, vloži vlogo za izvajanje rejniške dejavnosti z ustreznimi dokazili pri krajevno pristojnem centru za socialno delo glede na njeno stalno prebivališče (v nadaljevanju: center rejnika) (1. odstavek 8. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Center rejnika po prejemu vloge iz prejšnega člena ugotovi, ali kandidat izpolnjuje pogoje iz 5. člena tega zakona (Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, mora: imeti stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, imeti zaključeno vsaj poklicno oziroma strokovno izobrazbo, biti polnoletna. V izjemnih primerih, če se glede na vse okoliščine ugotovi, da je to nedvomno v rejenčevo korist, lahko izvaja rejniško dejavnost tudi oseba, ki ima nižjo izobrazbo od izobrazbe, kot je določena v prejšnem odstavku (5. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti)) in ni katerega od zadržkov iz 6. člena tega zakona (Rejnik ne more biti: oseba, ki ji je odvzeta roditeljska pravica; oseba, ki živi skupaj z osebo, kateri je odvzeta roditeljska pravica; oseba, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost (6. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti)). Center rejnika izdelava oceno o primernosti kandidata in njegove družine za izvajanje rejniške dejavnosti ob upoštevanju kriterijev iz 31. člena tega zakona (9. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Po odločitvi, da se določenega otroka namesti v rejniško družino, je naloga centra otroka, da mes rejniki, ki imajo dovoljenje, izbere rejniško družino, ki ustreza potrebam otroka.

Če na območju centra otroka trenutno ni moč najti ustreznega rejnika ali namestitvev otroka na tem območju ne bi bila v korist otroka, mora center otroka najti rejnika na širšem območju, pri čemer obvezno sodeluje s centrom rejnika (32. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Rejniška pogodba je pisna pogodba, ki jo po izvršljivosti odločbe o oddaji otroka v rejništvo skleneta pristojni center in rejnik za posameznega rejenca (44. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Spremljanje rejništva

Center za socialno delo spremlja razvoj otrok v rejništvu in nadzoruje vzgojo in izobraževanje rejencev ter izpolnjevanje drugih obveznosti iz rejniške pogodbe (1. odstavek 167. člena ZZZDR).

Center za socialno delo po potrebi ukrepa, da se v vseh primerih in na najboljši način uresničuje namen rejništva (2. odstavek 167. člena ZZZDR).

Rejnik mora vsa pomembnejša vprašanja glede rejenčeve oskrbe in vzgoje urejati sporazumno z rejenčevimi starši oziroma skrbnikom in s centrom otroka. V ta namen mora sodelovati v individualni projektni skupini, ki jo center otroka imenuje za obravnavo posameznega rejenca.

Rejnik je dolžan upoštevati navodila centra otroka, centra rejnika in dogovore individualne projektne skupine.

Rejnik se je dolžan vključevati tudi v dejavnosti, ki jih v zvezi z izvajanjem rejniške dejavnosti organizira center skrbnika (27. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Center otroka je dolžan spremljati razvoj otroka v rejništvu ter izpolnjevanje obveznosti, dogovorjenih z rejniško pogodbo.

Center otroka po potrebi ukrepa tako, da se v vseh primerih in na najboljši način uresničuje namen rejništva (34. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Center otroka mora po namestitvi otroka v rejniško družino sestaviti individualno projektno skupino, v kateri sodeluje socialni delavec otroka, socialni delavec rejnika, rejnik, biološka družina in rejenec. Delo individualne projektne skupine koordinira socialni delavec centra

otroka. Po potrebi se individualna projektna skupina lahko razširi (35. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Individualna projektna skupina načrtuje in predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo rejenca ter neposredno spremlja rejenca v rejniški družini. V ta namen pripravi za vsakega rejenca individualni načrt, ki mora biti prilagojen starosti oziroma stopnji razvoja otroka, otrokovim potrebam in mora biti zastavljen tako, da zagotavlja celostno obravnavo in spremljanje otroka (1. odstavek 36. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Poleg dejavnosti v okviru individualne projektne skupine, spremlja center otroka rejenca z obiski na domu, pogovori na centru, obiski v šoli in sodelovanjem z drugimi institucijami (38. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Izvajanje rejniške dejavnosti je dolžan spremljati tudi center rejnika (39. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Prenehanje rejništva

Če se rejniška pogodba odpove ali rezveže, ukrene center za socialno delo, kar je potrebno za nadaljne varstvo otrok (175. člen ZZZDR).

Po odločitvi, da se za določenega rejenca rejništvo zaključi, je naloga centra otroka, da na odhod pripravi rejenca, rejniško družino in biološko družino (41. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru rejništva izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- postopki, povezani s prizadevanjem, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih je bil otrok oddan v rejništvo (prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom),
- spremljanje izvajanja rejništva in ustrezni ukrepi za najboljši način uresničevanja namena rejništva (prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom),
- ukrepi, kadar so starši sami dali otroka v rejništvo (prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.9. Skrbništvo

Postavitev pod skrbništvo in imenovanje skrbnika

Osebi pod skrbništvom postavi center za socialno delo skrbnika. Dolžnost skrbnika je prostovoljna in častna (179. člen ZZZDR).

Pri imenovanju skrbnika upošteva center za socialno delo želje varovanca, če jih je zmožen izraziti, ter želje njegovih bližnjih sorodnikov, če je to v korist varovanca (183. člen ZZZDR).

Osebi pod skrbništvom, ki je v varstvu in oskrbi v vzgojnem, zdravstvenem ali drugem zavodu, postavi center za socialno delo za opravljanje tistih skrbniških nalog, ki jih ta zavod ne opravlja v okviru svoje redne dejavnosti (184. člen ZZZDR).

Center za socialno delo imenuje skrbnika z odločbo, v kateri določi njegove dolžnosti in obseg njegovih pooblastil (186. člen ZZZDR).

Postavitev skrbništva mladoletni osebi

Mladoletnika, ki nima staršev ali za katerega starši ne skrbijo, postavi center za socialno delo skrbnika (201. člen ZZZDR).

Popis premoženja varovanca

Če ima varovanec premoženje, odredi center za socialno delo, naj se premoženje popiše, oceni in izroči skrbniku v upravo (1. odstavek 189. člena ZZZDR).

Skrbnik ne sme brez poprejšne odobritve centra za socialno delo storiti ničesar, kar bi preseglo okvire rednega poslovanja ali upravljanja varovančevega premoženja (3. odstavek 189. člena ZZZDR).

Postavitev začasnega skrbnika

Sodišče, pri katerem se je začel postopek, da se nekomu odvzame poslovna sposobnost, mora to takoj sporočiti centru za socialno delo. Center za socialno delo postavi osebi, zoper katero se je začel postopek, po potrebi začasnega skrbnika. Za to skrbništvo se uporabljajo določbe o skrbništvu nad mladoletniki, ki so že stari petnajst let, center za socialno delo pa sme po potrebi uporabiti zanj določbe o skrbništvu nad mladoletniki, ki še niso stari petnajst let (209. člen ZZZDR).

Odobritev pravnih poslov oseb pod skrbništvom

Mladoletnik pod skrbništvom, ki dopolni petnajst let, lahko sam sklepa svoje pravne posle, vendar pa je za veljavnost teh poslov potrebna odobritev njegovega skrbnika, za tiste posle, ki jih tudi skrbnik ne sme sam opravljati pa odobitev centra za socialno delo (203. člen ZZZDR). Skrbnik sme skleniti pravni posel z varovancem, za katerega skrbi, le tedaj, če center za socialno delo spozna, da je to varovancu v korist in ta posel vnaprej odobri (193. člen ZZZDR).

Postavitev skrbnika nad osebo, ki ji je bila odvzeta poslovna sposobnost

Center za socialno delo postavi pod skrbništvo osebe, ki jim je po odločbi sodišča odvzeta poslovna sposobnost (1. odstavek 206. člena ZZZDR).

Skrbnik osebe, ki ji je delno odvzeta poslovna sposobnost, ima pravice in dolžnosti skrbnika mladoletnika, ki je že star petnajst let, center za socialno delo pa lahko po potrebi določi, katere posle sme oseba, ki ji je bila delno odvzeta opravilna sposobnost, opravljati samostojno in brez odobritve (2. odstavek 208. člena ZZZDR).

Izvajanje skrbništva s strani centra za socialno delo

Center za socialno delo lahko določi, da osebi pod skrbništvom ne bo postavil skrbnika, ampak bo sam opravljal to dolžnost.

Center za socialno delo lahko z odločbo omeji skrbnikove pravice in odloči, da bo posamezne skrbnikove naloge sam opravljal.

Če center za socialno delo sam opravlja dolžnost skrbnika ali določene skrbnikove naloge, lahko zaupa posamezne naloge drugim strokovnim osebam, ki jih opravljajo v njegovem imenu in pod njegovim nadzorstvom (185. člen ZZZDR).

Center za socialno delo zastopa varovanca, če sam opravlja dolžnosti skrbnika ali če omeji skrbnikove pravice in odloči, da bo sam zastopal varovanca (192. člen ZZZDR).

Postavitev skrbnika za posebne primere

Center za socialno delo postavi skrbnika za poseben primer ali skrbnika za določeno vrsto opraviil odsotni osebi, katere prebivališče ni znano, pa tudi nima zastopnika, neznanemu lastniku premoženja, kadar je potrebno, da nekdo za to premoženje skrbi, pa tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za varstvo pravic in koristi posameznika (211. člen ZZZDR).

V primerih iz prejšnjega člena tega zakona sme postaviti skrbnika ob pogojih, ki jih določa zakon, tudi organ, pred katerim teče postopek. Ta organ pa mora o tem takoj obvestiti center za socialno delo. Center za socialno delo ima nasproti takemu skrbniku iste pravice kot nasproti skrbniku, ki ga je sam postavil (212. člen ZZZDR).

Pri postavitvi skrbnika za poseben primer določi center za socialno delo obseg skrbnikovih dolžnosti in pravic, upoštevajoč okoliščine vsakega posameznega primera (215. člen ZZZDR).

Če državljan do 15. leta starosti potuje v tujino ali iz tujine brez spremstva zakonitega zastopnika, potrebuje za potovanje dovoljenje zakonitega zastopnika.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, lahko v posebno upravičenih primerih, ko je otrok nameščen v zavodu ali rejniški družini, ali ko je zakoniti zastopnik nedosegljiv, zaradi zavarovanja otrokovih koristi, dovoljenje izda pristojni center za socialno delo. (1. in 2. odstavek 7. člena Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije).

Mladoletniku brez spremstva, ki zaprosi za azil, pristojni organ Republike Slovenije pred pričetkom postopka postavi zakonitega zastopnika (2. odstavek 14. člena Zakona o azilu).

Ukrepi skrbnika z odobritvijo centra za socialno delo

Skrbnik je dolžan s pomočjo centra za socialno delo ukreniti vse potrebno, da se preskrbijo sredstva, ki so potrebna za izvajanje določenih skrbstvenih ukrepov (188. člen ZZZDR).

Samo z odobritvijo centra za socialno delo sme skrbnik:

- odtujiti ali obremeniti varovančeve nepremičnine;
- odtujiti iz varovančevega premoženja premoženje večje vrednosti ali razpolagati s premoženjskimi pravicami večje vrednosti;
- odpovedati se dediščini ali volilu oziroma odkloniti darilo;
- storiti druge ukrepe, za katere tako določa zakon (191. člen ZZZDR).

Skrbnik sme samo z odobritvijo centra za socialno delo:

- oddati mladoletnika v vzgojni zavod ali ga izročiti komu drugemu v vzgajanje, nego in oskrbo;
- vzeti mladoletnika iz šole ali spremeniti vrsto izobraževanja;
- odločati o izbiri poklica za mladoletnika ali opravljanju njegovega poklica;
- storiti druge pomembnejše ukrepe glede mladoletnika, ki jih določa zakon (204. člen ZZZDR).

Spremljanje skrbništva

Skrbnik mora centru za socialno delo poročati in mu dati račun o svojem delu vsako leto kot tudi, kadar center za socialno delo to zahteva (194. člen ZZZDR).

Center za socialno delo mora vestno pregledati skrbnikovo poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavarujejo varovančeve koristi (195. člen ZZZDR).

Skrbnik ima pravico do povračila upravičenih stroškov, ki jih je imel pri opravljanju svojih skrbniških dolžnosti, center za socialno delo lahko določi skrbniku za njegovo delo tudi ustrezno nagrado (196. člen ZZZDR).

Reševanje ugovorov zoper delo skrbnika

Ugovore zoper delo skrbnika rešuje pristojni center za socialno delo, ugovore zoper delo centra za socialno delo pa republiški upravni organ, pristojen za zadeve socialnega varstva (2. odstavek 200. člena ZZZDR).

Zaključek skrbništva

3.10. Delo z mladostniki

Državni organi, javni zavodi, gospodarske javne službe, organi lokalnih skupnosti in druge organizacije ali osebe, ki opravljajo na svojem delovnem področju dejavnosti, pomembne tudi za izvrševanje posameznih kazenskih sankcij, morajo sodelovati z organi, ki so pristojni za izvrševanje teh sankcij.

Organi, ki so pristojni za izvrševanje teh sankcij, sodelujejo z drugimi organizacijami, ki se ukvarjajo s tem področjem (6. člen ZIKS-1).

Obravnava prekrškov

Delo z mladostniki, mlajšimi od 14 let, osumljenim storitve kaznivega dejanja

Če se med postopkom ugotovi, da mladoletnik ob storitvi kaznivega dejanja še ni bil star štirinajst let, se kazenski postopek ustavi in o tem obvesti organ socialnega varstva (452. člen ZKP⁵).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru dela z mladostniki izvajajo CSD in izhajajo iz določil 119. člena ZZZDR;

- ugotavljanje okoliščin o otrokovi osebnosti in okolju, v katerem živi,
- izvedba vseh potrebnih ukrepov za varstvo in vzgojo otroka (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

Obravnava kaznivih dejanj

Sinteza nalog, ki izhajajo iz področja kaznovalne zakonodaje:

- ugotavljanje okoliščin, potrebnih za oceno mladoletnikove osebnosti in okolja, v katerem živi,
- izdelava mnenj za potrebe državnega tožilca o smotnosti postopka proti mladoletniku,
- navzočnost in sodelovanje v pripravljalnem postopku, seji senata in glavni obravnavi,

Če se med postopkom ugotovi, da mladoletnik ob storitvi kaznivega dejanja še ni bil star štirinajst let, se kazenski postopek ustavi in o tem obvesti organ socialnega varstva (452. člen ZKP).

V postopku proti mladoletnikom ima organ socialnega varstva poleg pravic, ki so mu izrecno dane v tem poglavju, tudi pravico seznaniti se s potekom postopka, dajati med postopkom predloge in opozarjati na dejstva in dokaze, ki so pomembni za pravilno odločbo (1. odstavek 458. člena ZKP).

Kadar državni tožilec zahteva uvedbo postopka proti mladoletniku, mora to vselej sporočiti pristojnemu organu socialnega varstva (2. odstavek 458. člena ZKP).

Kadar gre za kaznivo dejanje, za katero je predpisana kazen zapora do treh let ali denarna kazen, lahko državni tožilec odloči, da ne bo zahteval uvedbe kazenskega postopka, čeprav so dokazi, da je mladoletnik storil kaznivo dejanje, če glede na naravo kaznivega dejanja in okoliščine, v katerih je bilo storjeno, ter glede na mladoletnikovo prejšnje življenje in njegove osebne lastnosti spozna, da postopek proti njemu ne bi bil smotrno. Za ugotovitev teh okoliščin lahko zahteva državni tožilec sporočila od mladoletnikovih staršev oziroma skrbnika ter od drugih oseb in ustanov; če je potrebno, pa lahko pokliče te osebe in tudi mladoletnika na

---

⁵ Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 - popravek, 25/96 odločba Ustavnega sodišča, 5/98 - odločba Ustavnega sodišča, 49/98 - ZPol, 72/98, 6/99 - popravek, 66/2000 in 111/2001)

državno tožilstvo, da zve take okoliščine neposredno od njih. Prav tako lahko zahteva mnenje o smotrnosti postopka proti mladoletniku tudi od organa socialnega varstva (466. člen ZKP).

V pripravljalnem obdobju proti mladoletniku je treba poleg dejstev, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, zlasti ugotoviti mladoletnikovo starost, in okoliščine, ki so potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, ter preučiti okolje in razmere, v katerih mladoletnik živi, in druge okoliščine, ki se tičejo njegove osebnosti (1. odstavek 469. člena ZKP).

Da se ugotove te okoliščine, je treba zaslišati mladoletnikove starše, njegovega skrbnika in druge, ki lahko dajo o njih potrebne podatke. O teh okoliščinah se zahteva po potrebi poročilo organa socialnega varstva; če je bil pri mladoletniku uporabljen vzgojni ukrep, pa poročilo o tem (2. odstavek 469. člena ZKP).

Podatke o mladoletnikovi osebnosti zbira sodnik za mladoletnike. Zahteva pa lahko, naj te podatke zbere določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišči; lahko pa prepusti to tudi organu socialnega varstva (3. odstavek 469. člena ZKP).

Pri dejanjih v pripravljalnem postopku smeta biti navzoča državni tožilec in zagovornik. Kadar je potrebno, se zaslišanje mladoletne osebe opravi s pomočjo pedagoga ali druge strokovne osebe. Sodnik za mladoletnike lahko dovoli, da so pri dejanju v pripravljalnem postopku navzoči predstavnik organa socialnega varstva ter mladoletnikovi starši oziroma skrbnik. Kadar so te osebe navzoče pri omenjenih dejanjih, lahko dajejo predloge in postavljajo vprašane tistemu, ki se zaslišuje (2. odstavek 470. člena ZKP).

O seji senata se obvestijo državni tožilec, zagovornik in predstavnik organa socialnega varstva, ki so na njej navzoči, če je potrebno, pa tudi mladoletnik in njegovi starši oziroma skrbnik (5. odstavek 478. člena ZKP).

Poleg oseb, ki so našteje v 288. členu tega zakona, se povabijo na glavno obravnavo mladoletnikovi starši oziroma skrbnik in organ socialnega varstva. Če starši, skrbnik ali predstavnik organa socialnega varstva ne pridejo, to ni ovira, da sodišče ne bi opravilo glavne obravnave (2. odstavek 479. člena ZKP).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru dela z mladostniki izvajajo CSD in izhajajo iz 119. člena ZZZDR;

- izvedba vseh potrebnih ukrepov za varstvo in vzgojo mladostnika (oseba pomoč, pomoč družini za dom).

Izvajanje ukrepov v zvezi s kaznivimi dejanji

Sinteza nalog, ki izhajajo iz področja kaznovalne zakonodaje:

- poročanje sodišču o poteku izvajanja vzgojnih ukrepov,
- dajanje predlogov za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu.

Ukor

Sodnik za mladoletnike si sme po organu socialnega varstva preskrbeti obvestila o izvrševanju drugih vzgojnih ukrepov, sme pa odrediti tudi, naj to opravi določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču. Organ socialnega varstva mora najmanj vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep o poteku izvajanja izrečenega vzgojnega ukrepa (2. odstavek 489. člen ZKP).

Kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu, odloči o tem sodišče, ki je izdalo sklep o vzgojnem ukrepu, če samo spozna, da je to potrebno, ali pa če to predlaga državni tožilec, upravnik zavoda ali organ socialnega varstva, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom (1. odstavek 490. člena ZKP).

Preden sodišče izda odločbo, zasliši državnega tožilca, mladoletnika, njegovega roditelja ali skrbnika ali druge osebe, poleg tega pa zahteva potrebna poročila od zavoda, v katerem mladoletnik prestaja zavodski ukrep, od organa socialnega varstva ali od drugih organov in ustanov (2. odstavek 490. člena ZKP).

Izvajanje navodil in prepovedi

Sinteza nalog, ki izhajajo iz področja kaznovalne zakonodaje:

- priprava in izvedba poravnavanja med mladoletnim storilcem kaznivega dejanja in oškodovancem.

Izvrševanje navodil iz 2. (sodišče lahko izreče mladoletniku naslednja navodila in prepovedi: poravnati se z oškodovancem tako, da mladoletnik s plačilom, z delom ali kako drugače povrne škodo, ki jo je povzročil s kaznivim dejanjem), 6. (sodišče lahko izreče mladoletniku naslednja navodila in prepovedi: opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti) in 9. točke (sodišče lahko izreče mladoletniku naslednja navodila in prepovedi: udeležiti se programov socialnega treninga) drugega odstavka tega člena pripravijo in vodijo organi socialnega varstva; pri njihovem izvrševanju sodeluje in ga nadzoruje sodnik za mladoletnike (9. odstavek 77. člena KZ).

Izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, s katerim sodišče nadomesti kazen zapora do treh mesecev, pripravi, vodi in nadzoruje Uprava v sodelovanju s centrom za socialno delo, pristojnim po predpisih o socialnem varstvu (1. odstavek 13. člena ZIKS-1⁶).

Pristojni center obvesti sodišče, če obsojeni ne izpolnjuje nalog, ki izvirajo iz opravljanja dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti (2. odstavek 13. člena ZIKS-1).

Sodnik za mladoletnike si sme po organu socialnega varstva preskrbeti obvestila o izvrševanju drugih vzgojnih ukrepov, sme pa odrediti tudi, naj to opravi določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču. Organ socialnega varstva mora najmanj vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep o poteku izvajanja izrečenega vzgojnega ukrepa (2. odstavek 489. člen ZKP).

Kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu, odloči o tem sodišče, ki je izdalo sklep o vzgojnem ukrepu, če samo spozna, da je to potrebno, ali pa če to predlaga državni tožilec, upravnik zavoda ali organ socialnega varstva, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom (1. odstavek 490. člena ZKP).

Preden sodišče izda odločbo, zasliši državnega tožilca, mladoletnika, njegovega roditelja ali skrbnika ali druge osebe, poleg tega pa zahteva potrebna poročila od zavoda, v katerem mladoletnik prestaja zavodski ukrep, od organa socialnega varstva ali od drugih organov in ustanov (2. odstavek 490. člena ZKP).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru dela z mladostniki izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- priprava, izvedba in spremljanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti (socialna preventiva),
- priprava in izvedba programov socialnega treninga (socialna preventiva).

Oddaja v zavod po sklepu sodišča

Dom (prevzgojni dom) sprejme mladoletnika na podlagi obvestila o napotitvi na izvršitev vzgojnega ukrepa, ki ga pošlje pristojni center za socialno delo skupaj z odločbo, s katero je bil vzgojni ukrep mladostniku izrečen.

Pristojni center za socialno delo pošlje hkrati socialno poročilo, ki zajema podatke o osebnostnem razvoju in zorenju osebnosti mladoletnika, podatke za oceno družinskega stanja ter zaključno poročilo vzgojnega zavoda, če je bil mladoletnik pred sprejemom v dom v takem zavodu.

---

⁶ Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št.22/2000)

Če mladoletnik na določen dan ne pride v dom, dom o tem najpozneje v treh dneh obvesti pristojni center za socialno delo, ki ga je napotil na nastop vzgojnega ukrepa (3. člen Pravilnika o izvrševanju vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom).

Dom predlaga pristojnemu centru za socialno delo postavitev svetovalca mladoletniku, če se pričakuje, da se mladoletnik po odpustu iz doma ne bo mogel sam vključiti v življenje in delo na prostosti (1. odstavek 67. člena Pravilnika o izvrševanju vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom).

O postavitvi svetovalca iz prejšnjega odstavka obvesti pristojni center za socialno delo dom pred odpustom mladoletnika iz doma (2. odstavek 67. člena Pravilnika o izvrševanju vzgojnega ukrepa oddaje mladoletnika v prevzgojni dom).

Sodnik za mladoletnike si sme po organu socialnega varstva preskrbeti obvestila o izvrševanju drugih vzgojnih ukrepov, sme pa odrediti tudi, naj to opravi določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču. Organ socialnega varstva mora najmanj vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep, o poteku izvajanja izrečenega vzgojnega ukrepa (2. odstavek 489. člen ZKP).

Kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu, odloči o tem sodišče, ki je izdalo sklep o vzgojnem ukrepu, če samo spozna, da je to potrebno, ali pa če to predlaga državni tožilec, upravnik zavoda ali organ socialnega varstva, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom (1. odstavek 490. člena ZKP).

Preden sodišče izda odločbo, zasliši državnega tožilca, mladoletnika, njegovega roditelja ali skrbnika ali druge osebe, poleg tega pa zahteva potrebna poročila od zavoda, v katerem mladoletnik prestaja zavodski ukrep, od organa socialnega varstva ali od drugih organov in ustanov (2. odstavek 490. člena ZKP).

Izvajanje nadzorstva organa socialnega varstva

Sinteza nalog, ki izhajajo iz področja kaznovalne zakonodaje:

- določitev svetovalca, ki opravlja nadzorstvo,
- izvajanje nadzora nad mladoletnikom,
- izločitev mladostnika iz okolja, ki nanj škodljivo vpliva,
- naloge povezane z ureditvijo potrebnega zdravljenja.

Če mladoletnik potrebuje strokovno pomoč in nadzorstvo ter je potrebno trajneje vplivati na njegovo vzgojo, prevzgojo in pravilen razvoj, mu sodišče izreče nadzorstvo organa socialnega varstva (1. odstavek 78. člena KZ).

Če mladoletnik navodil ali prepovedi ne izpolnjuje, lahko sodišče namesto njih izreče vzgojni ukrep nadzorstva organa socialnega varstva. Na to opozori sodišče mladoletnika, njegove starše, posvojitelja, rejnika ali skrbnika, ko izreče navodila ali prepovedi (11. odstavek 77. člena KZ).

Če mladoletnik potrebuje strokovno pomoč in nadzorstvo ter je potrebno trajneje vplivati na njegovo vzgojo, prevzgojo in pravilen razvoj, mu sodišče izreče nadzorstvo organa socialnega varstva.

Sodišče odloči pozneje, kdaj preneha ta ukrep, z omejitvijo, da ne sme trajati manj kot eno leto in ne dalj kot tri leta. Dokler traja ta ukrep, ostane mladoletnik še naprej pri svojih starših ali drugih ljudeh, ki ga preživljajo, svetoalec, ki ga določi organ socialnega varstva, pa opravlja nadzorstvo (2. odstavek 78. člena KZ).

Določeni svetoalec mladoletnika nadzoruje, predvsem pa skrbi za njegovo šolanje, zaposlitev, izločitev iz okolja, ki nanj škodljivo vpliva, za potrebno zdravljenje in ureditev razmer, v katerih živi (3. odstavek 78. člena KZ).

Sodišče lahko odloči, da se za čas trajanja pogojnega odpusta mladoletniku izreče vzgojni ukrep nadzorstva organa socialnega varstva (2. odstavek 82. člena KZ).

Polnoletnemu se sme izreči za kaznivo dejanje, ki ga je storil kot starejši mladoletnik, vzgojni ukrep nadzorstva socialnega varstva... (1. odstavek 93. člena KZ).

... Za čas, ko je na pogojnem odpustu (starejši mladoletnik, ki prestaja mladoletniški zapor), lahko sodišče odredi nadzorstvo organa socialnega varstva (6. odstavek 109. člena KZ).

Sodnik za mladoletnike sme odrediti, naj se mladoletnik med pripravljajalnim postopkom odda v prehodni dom, v diagnostični center, postavi pod nadzorstvo organa socialnega varstva ali izroči drugi družini, če je to potrebno, da se izloči iz okolja, v katerem je živel, ali da se mu zagotovi pomoč, varstvo ali nastanitev (1. odstavek 471. člena ZKP).

Sodnik za mladoletnike si sme po organu socialnega varstva preskrbeti obvestila o izvrševanju drugih vzgojnih ukrepov, sme pa odrediti tudi, naj to opravi določen strokovni delavec (socialni delavec, defektolog in drugi), če je tak pri sodišču. Organ socialnega varstva mora najmanj vsakih šest mesecev poročati sodišču, ki je izreklo vzgojni ukrep o poteku izvajanja izrečenega vzgojnega ukrepa (2. odstavek 489. člen ZKP).

Kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon za spremembo odločbe o izrečenem vzgojnem ukrepu, odloči o tem sodišče, ki je izdalo sklep o vzgojnem ukrepu, če samo spozna, da je to potrebno, ali pa če to predlaga državni tožilec, upravnik zavoda ali organ socialnega varstva, ki mu je zaupano nadzorstvo nad mladoletnikom (1. odstavek 490. člena ZKP).

Preden sodišče izda odločbo, zasliši državnega tožilca, mladoletnika, njegovega roditelja ali skrbnika ali druge osebe, poleg tega pa zahteva potrebna poročila od zavoda, v katerem mladoletnik prestaja zavodski ukrep, od organa socialnega varstva ali od drugih organov in ustanov (2. odstavek 490. člena ZKP).

Podrobnejše naloge (opravila), ki jih v okviru dela z mladostniki izvajajo CSD, niso pa neposredno naložene z zakonom;

- izvajanje skrbi za mladostnikovo šolanje in zaposlitev (osebna pomoč, pomoč družini za dom),
- naloge povezane z urejevanjem razmer, v katerih mladostnik živi (osebna pomoč, pomoč družini za dom).

3.11. Naloge, povezane z izvajanjem kazni zapora

Državni organi, javni zavodi, gospodarske javne službe, organi lokalnih skupnosti in druge organizacije ali osebe, ki opravljajo na svojem delovnem področju dejavnosti, pomembne tudi za izvrševanje posameznih kazenskih sankcij, morajo sodelovati z organi, ki so pristojni za izvrševanje teh sankcij.

Organi, ki so pristojni za izvrševanje teh sankcij, sodelujejo z drugimi organizacijami, ki se ukvarjajo s tem področjem (6. člen ZIKS-1).

Določbe o izvrševanju kazni zapora se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje kazni mladoletniškega zapora, če ni z zakonom drugače določeno (112. člen ZIKS-1)

Med prestajanjem kazni

Zavod, v katerem je obsojenec nastopil kazen, obvesti z njegovim pisnim soglasjem o nastopu kazni pristojni center na območju, na katerem ima obsojenec prebivališče (21. člen ZIKS-1).

Pri izdelavi in izvajanju programa individualnega tretmaja sodelujejo pristojni centri⁷, zavod, pristojen za zaposlovanje, upravni organi za stanovanjske zadeve ter javni zavodi s področja zdravstva in izobraževanja, razen v primerih, ko obsojenec to odkloni (1. odstavek 100. člena ZIKS-1).

---

⁷ Naziv pristojni center se nanaša na pristojni center za socialno delo

Zavod predlaga pristojnemu centru, da obsojencu določi svetovalca, če je to potrebno za izvedbo programa individualnega tretmaja in če so za to podani objektivni pogoji (1. odstavek 101. člena ZIKS-1).

Svetovalci opravljajo svoje delo pod vodstvom pristojnega centra ob sodelovanju delavcev Uprave (2. odstavek 101. člena ZIKS-1).

Direktor Uprave lahko po uradni dolžnosti ali na prošnjo obsojenca, njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika dovoli prekinitve prestajanja kazni. Pri prekinitvi prestajanja kazni se smiselno upoštevajo enaki razlogi kot za odložitev izvršitve kazni (prvi odstavek 24. člena tega zakona). Prekinitve sme trajati največ tri mesece; če je bila prekinitve dovoljena zaradi zdravljenja obsojenca, lahko traja prekinitve, dokler je potrebno zdravljenje. Prekinitve po uradni dolžnosti sme izjemoma trajati tudi več kot tri mesece. Čas prekinitve se ne všteje v prestajanje kazni (1. odstavek 82. člena ZIKS-1).

Po odpustu

Obsojencu, ki ob odpustu s prestajanja kazni brez svoje krivde nima sredstev, nudi zavod nujno potrebno obleko in obutev ter enkratno denarno pomoč, ki jo za denarni dodatek določajo predpisi na področju socialnega varstva (109. člen ZIKS-1).

Pristojni centri in drugi subjekti iz prvega odstavka 100. člena tega zakona morajo v sodelovanju z zavodom najmanj tri mesece pred odpustom s prestajanja kazni pripraviti program potrebnih ukrepov za pomoč obsojencu in mu vsak na svojem področju nuditi pomoč pri njegovi vključitvi v družbo po prestani kazni (111. člen ZIKS-1).

Med preiskavo-predkazenski postopek

Obsojencu, ki je na prostosti, se sme na njegovo prošnjo ali z njegovo privolitvijo na prošnjo ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika ali na predlog pristojnega centra odložiti izvršitev kazni zapora:

1. če zaradi hujše bolezni ni zmožen nastopiti kazni;
2. če v njegovi ožji družini kdo umre ali je huje bolan in je nujno potrebna obsojenčeva pomoč;
3. če mu je potrebna odložitev, da bi lahko opravil ali dokončal neodložljiva poljska ali sezonska dela ali dela, ki jih je povzročila naravna nesreča ali kakšna druga nesreča, pa v svoji družini nima za delo drugih sposobnih članov;
4. če mora opraviti določeno delo, ki ga je začel, in bi nastala občutnejša škoda, če ga ne bi opravil;
5. če mu je potrebna odložitev, da konča šolo ali opravi izpit, za katerega se je pripravljal;
6. če mu je potrebna odložitev, da poskrbi za varstvo in vzgojo otrok, o čemer da mnenje pristojni center, na območju katerega prebivajo obsojenčevi otroci;
7. če so skupaj z njim obsojeni njegov zakonec ali drugi člani skupnega gospodinjstva ali že prestajajo kazen in bi bilo ogroženo preživljanje starih, bolnih ali mladoletnih družinskih članov, če bi vsi obsojeni hkrati prestajali kazen zapora;
8. če ima obsojenka otroka, ki še ni star eno leto, ali če je obsojenka noseča in do poroda ni ostalo več kot pet mesecev, ali če ima otroka, ki še ni star dve leti, in zahtevajo posebni zdravstveni, socialni ali drugi razlogi, da sama skrbi zanj (1. odstavek 24. člena ZIKS-1).

Upravljalci zbirke podatkov oziroma oseba, ki jo upravlja pooblasti, zbira podatke za zbirke podatkov o obsojencih iz členov od 32. do 36. tega zakona neposredno od obsojenca, na katerega se nanašajo, od njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika pa le tedaj, če obsojenec pisno privoli (1. odstavek 37. člena ZIKS-1).

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se podatki o obsojencu, kadar je to mogoče, zbirajo pri pravosodnih in drugih državnih organih, javnih zavodih, pristojnih centrih ter organih lokalne samouprave (2. odstavek 37. člena ZIKS-1).

3.12. Varstvo oseb s posebnimi potrebami

Pričetek in izvedba postopka za prvo ali ponovno razvrstitev otroka

(3., 15., 19., 20. člen Pravilnika o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju)

Izdaja odločbe o razvrstitvi in vodenju razvida po ZIU

(Pravilnik o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju)

Spremljanje otrok in mladostnikov, napotenih v organizacije za usposabljanje

Občinska skupnost socialnega skrbstva izda odločbo o razvrstitvi in napotitvi otroka v organizacijo za usposabljanje skupaj s potrebno dokumentacijo in jo pošlje staršem otroka in organizaciji za usposabljanje.

Organizacija za usposabljanje je dolžna sprejeti otroka, ki ga je napotila občinska skupnost socialnega skrbstva.

Organizacija za usposabljanje določi datum sprejema otroka in ga sporoči občinski skupnosti socialnega skrbstva ter otrokovim staršem, hkrati pa prične s pripravami za njegov sprejem (13. člen Pravilnika o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju).

Starši oz. organizacija za usposabljanje predlagajo občinski skupnosti socialnega skrbstva uvedbo postopka za ponoven pregled otroka, ko so mnenja, da obstajajo pogoji za odpust (14. člen Pravilnika o razvrščanju in razvidu otrok, mladostnikov in mlajših polnoletnih oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju).

Izvajanje pravic po ZDV

Postopek za priznanje pravice do nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč se začne na zahtevo upravičenca, njegovega zakonitega zastopnika, centra za socialno delo ali krajevne skupnosti (1. odstavek 12. člena Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb).

Strokovna opravila, potrebna za uveljavitev pravic po tem zakonu, opravljajo centri za socialno delo (2. odstavek 14. člena Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb).

3.13. Druga javna pooblastila

Skrb za prijetega mladoletnega tujca

Mladoletnega tujca, ki je prišel v Republiko Slovenijo na nedovoljen način, brez spremstva staršev ali drugih zakonitih zastopnikov, oziroma je po prihodu v Republiko Slovenijo ostal brez takšnega spremstva in ga organ, ki ga je prijel, ne more takoj vrniti v državo, iz katere je prišel, oziroma izročiti predstavnikom države, katere državljan je, policija začasno nastani v Centru za odstranjevanje tujcev pri Ministrstvu za notranje zadeve, v posebnem oddelku za mladoletnike in o tem obvesti Center za socialno delo (1. odstavek 60. člena Zakona o tujcih).

Odločanje o pravicah oseb s statusom begunca do denarnih sredstev za preživljanje

O pravici do denarnih sredstev, potrebnih za preživljanje, odloča pristojni center za socialno delo (1. odstavek 2. člena Uredbe o uresničevanju pravic tujcev, ki jim je priznan status begunca).

Begunci brez dohodkov, brez premoženja in brez zavezancev, ki so ga v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in sposobni preživljati, ima pravico do denarne pomoči v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

Pravica do prejemanja denarne pomoči iz prvega odstavka tega člena traja, dokler je begunec brez dohodkov, vendar največ tri leta od pridobitve azila. Določbe tega odstavka ne veljajo za dela nezmožne begunce v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

Begunec, ki odkloni ponujeno delo ali vključitev v druge oblike aktivne politike zaposlovanja, izgubi pravico do denarne pomoči.

O pravici do denarne pomoči odloča pristojni center za socialno delo na območju prebivanja begunca.

Pravico do denarne pomoči imajo tudi ožji družinski člani, ki z njim živijo v Republiki Sloveniji in nimajo lastnega premoženja in dohodkov. Višina denarne pomoči za ožje družinske člane znaša 60% pomoči iz prvega odstavka tega člena. Upravičenost in trajanje denarne pomoči ožjim družinskim članom begunca je odvisna od upravičenosti in trajanja pravice do denarne pomoči begunca (50. člen Zakona o azilu).

Predlog občini, ki krije stroške oskrbe ali druge denarne prejemke po zakonu, da z upnikom sklene zastavno pogodbo za bodočo in tudi pogojno obveznost

Najemniku stanovanja ni mogoče odpovedati najemne pogodbe zato, ker ni plačal najemnine in drugih obveznosti po tem zakonu, če zaradi socialne stiske, v kateri se je znašel sam in osebe, ki poleg njega uporabljajo stanovanje, ni zmožel poravnati najemnine in drugih obveznosti po tem zakonu v celoti (3. odstavek 53. člena Stanovanjskega zakona).

Potrdilo centra za socialno delo mora najemnik predložiti lastniku in občinskemu organu, pristojnemu za stanovanjske zadeve, v 15. dneh po nastanku okoliščin iz prejšnjega odstavka (4. odstavek 53. člena Stanovanjskega zakona).

Če center za socialno delo ugotovi, da najemnik in osebe, ki z njimi uporabljajo stanovanje, niso zmožne v celoti poravnati najemnine in drugih obveznosti, zagotovi lastniku stanovanja razliko do pogodbeno določene najemnine in ostalih stroškov po tem zakonu občinski organ, pristojen za stanovanjske zadeve, sicer mora najemniku dodeliti v najem primerno socialno stanovanje (5. odstavek 53. člena Stanovanjskega zakona).

Izdaja odločbe o vpisu v rojstno matično knjigo za otroke z neznanimi starši

Otroka, čigar starši so neznani, je treba vpisati v rojstno matično knjigo kraja, v katerem je bil najden.

Vpis se opravi na podlagi odločbe pristojnega občinskega organa za socialno varstvo. Odločba o vpisu mora navajati osebno ime in spol otroka ter dan, mesec, leto, uro in kraj njegovega rojstva. Za kraj rojstva se vpiše kraj, v katerem je bil otrok najden (9. člen Zakona o matičnih knjigah).

Otroku, čigar starši so naznani, določi osebno ime pristojni občinski organ za socialno skrbstvo.

Če otroka, čigar starši so neznani, kdo posvoji, mu posvojitelj določi osebno ime (6. člen Zakona o osebnem imenu).

3.14. Naloga, povezane z izvajanjem kazni zapora - odrasli

Med prestajanjem kazni

Zavod, v katerem je obsojenec nastopil kazen, obvesti z njegovim pisnim soglasjem o nastopu kazni pristojni center na območju, na katerem ima obsojenec prebivališče (21. člen ZIKS-1).

Pri izdelavi in izvajanju programa individualnega tretmaja sodelujejo pristojni centri, zavod, pristojen za zaposlovanje, upravni organi za stanovanjske zadeve ter javni zavodi s področja zdravstva in izobraževanja, razen v primerih, ko obsojenec to odkloni (1. odstavek 100. člena ZIKS-1).

Zavod predlaga pristojnemu centru, da obsojencu določi svetovalca, če je to potrebno za izvedbo programa individualnega tretmaja in če so za to podani objektivni pogoji (1. odstavek 101. člena ZIKS-1).

Svetovalci opravljajo svoje delo pod vodstvom pristojnega centra ob sodelovanju delavcev Uprave (2. odstavek 101. člena ZIKS-1).

Direktor Uprave lahko po uradni dolžnosti ali na prošnjo obsojenca, njegovih ožjih družinskih članov, rejnika in skrbnika dovoli prekinitev prestajanja kazni. Pri prekinitvi prestajanja kazni se smiselno upoštevajo enaki razlogi kot za odložitev izvršitve kazni (prvi odstavek 24. člena tega zakona). Prekinitev sme trajati največ tri mesece; če je bila prekinitev dovoljena zaradi zdravljenja obsojenca, lahko traja prekinitev, dokler je potrebno zdravljenje. Prekinitev po uradni dolžnosti sme izjemoma trajati tudi več kot tri mesece. Čas prekinitve se ne všteje v prestajanje kazni (1. odstavek 82. člena ZIKS-1).

Po odpustu

Obsojencu, ki ob odpustu s prestajanja kazni brez svoje krivde nima sredstev, nudi zavod nujno potrebno obleko in obutev ter enkratno denarno pomoč, ki jo za denarni dodatek določajo predpisi na področju socialnega varstva (109. člen ZIKS-1).

Pristojni centri in drugi subjekti iz prvega odstavka 100. člena tega zakona morajo v sodelovanju z zavodom najmanj tri mesece pred odpustom s prestajanja kazni pripraviti program potrebnih ukrepov za pomoč obsojencu in mu vsak na svojem področju nuditi pomoč pri njegovi vključitvi v družbo po prestani kazni (111. člen ZIKS-1).

3.15. Druge naloge

Mnenje o utemeljenosti vloge do pridobitve socialnega stanovanja v najem

Uprava prouči utemeljenost vlog na podlagi dokumentiranih poizvedb, potrebnih za oblikovanje prednostnega reda za oddajo socialnih stanovanj v najem, ki jih opravi pri pristojnih organih, organizacijah in posameznikih (9. člen Pravilnika o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem).

Tajnik občine imenuje tričlanske komisije za ogled stanovanjskih razmer in proučitev drugih okoliščin, pomembnih za razvrstitev udeleženca razpisa na prednostni red za oddajo socialnih stanovanj v najem.

V komisijo imenuje za člane: delavca uprave, ki je obenem poročevalec komisije; strokovnega delavca krajevno pristojnega centra za socialno delo; delavca patronažne službe (10. člen Pravilnika o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem).